

Info

Andries en Jan Lebbe c. sch. van Poperinge, ged. + Michiel van Betlehem en Jan Hauwen int. erfenis - verkoop van hofstede. 1606-1625. - Raad van Vlaanderen Inventaris van het Archief van de Raad van Vlaanderen (Rijksarchief te Gent), 9 dln., 1964-1979 / J. Buntinx - Nummers 27764 - 29000 - Rijksarchief te Gent - GW8 - 28078

Jeroen Brouwers

Inhoud

- Isabelle te Poperinge & Gramaye
- 7 januari 1625 – Anthoine Dogghe heeft op wacht gemurmureert
- 14 januari 1625 – De bruilof van Pieter Marquey te Reningelst
- 20 januari 1625 – Joos Seys koopt erf op de Noordstraat
- 6 februari 1625 – Verbod van den coophandel mette gherebelleerde provincien
- 10 februari 1625 – Jacques Floor koopt erf in de Noordstraat
- 7 maart 1625 - De helft van de Ieperstraatmolen verkocht
- 22 maart 1625 – Vagabonden
- 23 maart 1625 – Borg

voor Jacob Vermeulen – Ieperstraatmolen - Gervelgatmolen

- 7 april 1625 – Erf op de beestenmarkt verkocht
- 21 april 1625 – Jacop Floor koopt hommelhof van Christiaen Clinckemaille in de Noordstraat
- 21 april 1625 – Clyncckemaille verkoopt een hommelhof op de Noordstraat
- 22 april 1625 – Huur Vestjens
- 24 april 1625 – Jan Vanhoucke is gekwetst door Robert van Bethelhem
- 25 mei 1625 – Babelaere heeft schulden
- 9 juni 1625 – Clays Beke koopt erf in de Papestraat
- 14 juni 1625 – Cleen bier
- 23 juni 1625 – Losrente voor Bertholomeus Liebaert, brouwer
- 12 juli 1625 – Het stederecht der bieren en de bruiloft van Babelaere
- De gildebroeder Jan Pieren en de gaaidagen
- 23 july 1625 Gillis de Roode koopt erf gelegen op de Overdam

- 28 juli 1625 – Bouw van de herberg De Treurniet
- 4 augustus 1625 - Pirontgen koop huis op de Yperdam & Sint Jans Kruis
- 11 augustus 1625 – Joris van Thune koopt huis op de Yperdamcoutere
- 28 augustus 1625 – Jan van Houcke tegen Robert van Bethalem
- 30 augustus 1625 – Hop uitvoer ordonnancie
- 21 oktober 1625 – Oliemolen gebouwd op grond van de prelaat
- 1 november 1625 – Verpachting accijnzen der stede – 't Reepken en de Coppernolle
- 5 november 1625 - De brouwersgulden voor Poperinghe en Steenvoorde verpacht
- 21 november 1625 – Boekweit gekocht
- 24 november 1625– De Croone

Stadsrekening 1625 – Zie apart artikel

Illustratie uit
Emblemata moralia, Volume 4 - Door Zacharias Heyns – Google books

Isabelle te Poperinge & Gramaye -

Ik heb vergeten te zeggen dat in 1625, **de aartshertogin Isabelle** – de stad doortrok. Zij werd vergezeld door onze belangrijke geschiedkundige **Gramaye**. Hij vond dat Poperinge zich goed hersteld had van zijn vernieling, gezien dat de bewoners naar deze doortocht van de prinses kwamen, goed gekleed en goed bewapend daarmee een extraordinaire luxe tonende. Men zou gezegd hebben dat dit een stad van de eerste orde was.

Gramaye bewonderde ook de ravissante muziek van de klokken te Poperinge. Men kende deze harmonie, zo gerenommeerd, gedurende de middeleeuwen, in België en in Holland.

Die van Sint Bertin van Poperinge was één van de mooiste van Vlaanderen. In 1541, werd tot beiaardier en klokkenluiden benoemd Christiaan Peereboom.

Notice historique – Warkonig

SAP122B - nummer 87 - 7 januari 1625 – Anthoine Dogghe heeft op wacht gemurmureert – Processen

Heesch endde calaigne omme den bailliu - causa officij - heescher jeghens ende ten laste van **Anthoine Dogghe** - ghevanghen verweerder voor mijne heeren burgmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Inden eersten omme uwe edele t'informeren vande zaeke voor handen dient gheweten ende es warachtich dat den voornoemde verweerder upden vierden vande jeghenwoordighe maendt january 1625

hebbende de wacht onder mijn heere den **burghmeester Rouvroy** - als hooftman ende **Frans de Schottere**, corporael, jeghens de bevelen vande voorseide hooftman ende corporael ghemurmureert heeft – jae dat meer is – toedien niet en heeft willen obtempereren nemende zoo jeghens den voornoemde corporael als jeghens andere vande wacht hooghe quaede woorden.

waermede niet te vreen wesende, alzo den voornoemde corporael zynen tydt passerende met spelen metter quaerte jeghens eenighe vande voorseide wacht, heeft den voornoemde verweerder zonder eenighe occasie ofte movissance de voornoemde corporael gheslegghen met eenen vuist jeghens zynen neuse – soo ghewellick dat hem tbloet vutter neuse in groote abundancie¹ gheloopen es.

Hebbende oock naerderhandt den zelve verweerder zynen cappere vutter scheede ghetrocken ende daermede ghehauwen inde handt vande voornoemde corporael – hem infierende in zynen vyndere² oopene wonde met effusie van bloede.

Cause dat de voornoemde hooftman, vreesende van meerder grief den ampman deser voorseide stede heeft ghedaen haelen – den welcken den verweerder omme de voorschreven obmurmurancie- impertinente fortse ende ghewelt jeghens zyne officieren gherecommandeert heeft in vanghenesse, nemende dheescher tzynen laste de naervolghende finen ende conclusien.

Midswelcken dheescher concluderende tendeert ten fyne dat den voornoemde verweerder by ulieden heeren sententie diffinyfve ende over recht - ghewyst ende ghecondemneert zij in alzulcke corporelen honoraire ofte civile punitie ofte amende als uwe edele naer merite vande zaeke zal bevynden te behooren – biedende preuve ende heeschende kosten.

¹ Abundancie = overvloed

² Vyndere = vinger

Voor mijn heeren burgmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe
Pieter Marquey verweerder ter eender zyde
hebbende upden xvj november latstleden voor uwe edele betrocken gheweest van weghen de
pachter vande bierassyse deser stede tot betaelynghe van assyse op de bieren
ghesleten **in zyne bruloffteeste**
ghehouden inde prochie van Rennghelst ende daer jeghens ghecommen zynde in oppositie,
hebbende ghesusteneert dat hy gheen assyse schuldigh en was,
als gheen bier hebbende ghesleten, noch ghedaen slyten onder de jurisdictie van sheescher
pacht ende by dat datter andersins inde zaecke niet en resterende
dan hem van sheescher aenspraecke 't absolveren
midts de pretense assyse altyts presuppeneert de slete ficut prination habium
nochtans bevyndende dat den juge van alhier
in plaetse van hem verweerder tabsolveren ghedient is gheweest
tordonneren dat hy de questieuse assyse zoude namptieren
zonder eenighe expresse van somme
ende dat hy tot tzelve namptissement in ghesommeert,
zecht daerjeghens ende tot breeder instructie vande zaecke tnaervolghende:
Alvooren dat hem onmoghelick is ter zelve ordonnatie ende somme te vuldoene midts
daerby gheen zeker quantiteyt en wordt ghe-exprineert
ende consequentelick dat hy niet weten en can hoe veele dheescher hem hebben gheheesch
ofte hoe veele dat hy zoude schuldich zijn te namptieren.
Ten respecte van welcken sheescher confusien heesch was –
den verweerder alleene van sheescher anspraeke naer rechte schuldich te zijne
gheabsolveert cum libellus catam quanti tatem debeat continuari,
omme den verweerder te porren van jeghens tallen fynen te contesteren,
zoo den juge oock niet en zal bevyn den verweerder up synen heesch thebben
ghecontesteert,
nemaer heeft alleenelick ghezeyt dat hij gheen bier en heeft ghesleten
noch ghedaen slyten,
danof hy dheescher eenighe assyse schuldich zoude zijn.
Zulcx daer regaerd nemende opde zelve non-conterstatie
tallen fynen ende conde notaerelick sverweerdters laste gheen provisionel wysdom
zijn ghegheven.
Dies te min dat ten principael de zaecke handelende yghelicken van goeden verstande zal
jugueren dat hy de questieuse assyse -
hem in confusis terminis, zoo voorseit is, afghevraecht –
niet schuldich en is, ghenomen deeschers in hunnen heesch certam quantiatam
hadidem gheexperinieert
overmidts hij inde vooreide prochie van Renynghelst hebbende gheaccordeert met **Steven de
Nuwelaere, tavenier** aldaer
van zijn vrienden ter bruloff commende te tracteren ende tzelve tractement aldaer gheschiet
zynde, en connen dheescher notoirlick ter dier causen
gheen eisch pretenderen als de bierassyse by uwe edele alhier verpacht,
haer notoirlick niet connende extenderen buuten de jurisdictie vande verpachters,
zoo in rechte meer dan notoir is.
Zonder dat daer jeghens valt in consideratie dat den verweerder binnen dese jurisdictie zyn
huusvrauwe zoude hebben ghetraut,

ghemerct tangaen vande huwelicken staet, hem niet en conde verobligieren, omme onder de zelve jurisdictie zijn vrienden te doen tracteren.

Ter contrarien werdt selfs bevonden by zeker ordonnantie ghegheven by mijn heeren de gheestelicke ende vier leden van desen lande,

upde requeste an hemliden ghepresenteert van wegghen de pachters van de ouden impost, dat yeghelicken vermach zijn vrienden te tracteren daert hem belieft

zonder ghehouden te zyne ande plaetse daer hy den huwelicken staet angaet,

behalvens nochtans dat zoodanighen ghetrauden persoon betaele ter plaetse van zijn huwelick ofte residentie dhelft van de zelve impost.

Inder voughen dat alzoo d'assyse deser stede up zoodanighe conditie niet en is verpacht zoo die oock in dier voughen niet en conde verpacht worden

als dautoriteyt vande verpachters haer zoo verre niet extenderende,

volght consequentelick dat eens inde voroseide assyse niet en zyn

ghecondemneert ende dat consequentlick de sententie provisionele sverweerdere laste ghegheven is nul ende van gheender waerden.

Dan alzoo den juge vermach zijn provisionele sententie te renoveren zoo wanneer partie daerdeur zoude wesen ghegreveert est text express inc cum cestante de appellat

ende dat tgrief twelcke den verweerder daerdeur zoude comen te lyden de voorgaende redenen teenemael int claere wordt ghebrocht

zoo berout hy vastelick dat uwe edele zal ghedient zijn als beter vande zake gheinformeert zynde de voorseide interlocutoire te renonceren

ofte ten minsten tarbitreren tgonne hy schuldich zoude zijn te namptieren.

Midswelcken den verweerder concluderende

tendeert als tanderen tyden tot absolutie met heesch van costen.

Ende by maniere van provisie zoo verre uwe edele verstonde tadhereren ter voorgaende ordonnantie, tendeert ten fyne dat alle exessen

diemen vut crachte vande zelve tzynen laste zoude willen doen,

zullen ghehouden werden in staet tot alderstont zekeren ende presiselicke zal verclaerst werden tgonne den verweerder schuldich zoude zyn te namptieren

Implorerende daertoe ende protesterende andersins als naer style.

20 januari 1625 – Joos Seys koopt erf op de Noordstraat - folio 238 – Halmen
--

20 lauwe 1625

Joos Seys doude heeft gecocht

jegens **Geleyn vande Walle ende jegens Petronelle** zyne huusvrauwe

de drie deelen van viere in een erfve gelegen op de **Noortstraete** dezer stede –

gemeene met de copere ende andere zijne catheelen

abouterende van westen de voornoemde straete –

van de noortzyde daeldinghen van **Jacques van Renynghe** -

tostende ende zuutzyde den voornomde coopers

ende datte omme te godspenninck vj schele -

de lijfcoop iiij pond parisis

ende voor tsvercoopers huusvrauwe een dobbel ducaet

ende van principaelen coop de somme van xxv ponden grooten vlaems gereet gelt ter erfachtigheyt

tselve goet es noch in pachte tot half maerte xvjc ende vierendertich tot xj pond tsjaers anden coopere

gehalmt over erfve dach date als vooren.

Kapiteinen en andere cheffen binnen de port – SAP 435 – Subalterne wetten

Capiteinen ende ander chieffen vande inzetene deser stede binnen port ghedenomeert by burghmeesters ende schepenen den xxste january xvjc xxv

Jan Makeblyde capitein - Leon de Conynck lieutenant - Jacob Bollaert, sergeant zullen onder hemlieden hebben de vij - zeven - eerste corporaelschepen

Jacques Floor doude, capitein - Guillaume Pierens lieutenant - Jan Mazeman de jonghe, sergeant - zullen onder hemlieden hebben 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 ende 14 corporaelschepen

Maillaert van de Goosteene, capitein - Jacques Baert, lieutenant - Jan Lanczweert doude, sergeant - zullen onder hemlieden hebben de 15 - 16 - 17 - 18 - 19 - 20 ende 21 corporaelschepen

Anthonus Winnebroodt, capitein - Michiel de Visch, lieutenant - Pieyteer de Worm, sergeant - zullen onder hemlieden hebben de acht resterende corporaelschepen

6 februari 1625 – Verbod van den coophandel mette gherebelleerde provincien – 50d - Bestuur

ORDINANTIE ONS HEEREN DES CONINCX.

Inhoudende verbodt vanden Coophandel mette
gherebelleerde Prouincien.

*S. J. van der Meer
Burgemeester van Amsterdam
vrij 26. 1625
Amsterdam 6 febr. 1625*

TOT BRVESSEL,

By Hupbrecht Anthon / ghezwozen Boeck-drucker
vanden Houe / Anno 1625.
Met priuilegie.

III.

Verclerende dat het voorsz. bannissement zal wor-
den ghedaen op pene vande galghe / ende dat de selue
zal promptelijck gheexecuteert worden teghen die ge-
ne die het selue zullen hebben ghebroken / sonder forme
noch figure van proces.

IIII.

het vijffde. Gheparapheert Ma. Vi. Op de plynke
stont gheschreuen aldus / Byden Coninck in sijnen
Raede, ende was onderteeckent Verreyken. Ende
was het voorsz. Placcaert ghesegelt metten grooten
Seghel van sijne Maesteyt / in rooden wasse vuyt-
hanghende in dobbelen steerte van perckement.

*Ghepubliciert in consistencie van Land-
en Elken van den Coninck 1625
[Signature]*

10 februari 1625 – Jacques Floor koopt erf in de Noordstraat – Halmen

Jacques Floor heeft gecocht ... een stuk in de Hipshouck -
maar ook -
boven de gheele partie van voorseide ter Noortstraete tusschen de erfve van de disch ende
gasthuuse als verhuurders ende zoo
vorts achterwaerts loopende van zuuden lants de erfve van **joncker Franchois van
Waelsepe** ende van daer vorts ommelopende lantcx het viversraetjen ofte
stedewech tot de erfve van **Pieter Morseau**
ende es gegeven omme v schele godspenninck –
xv pond te lyfcoope - een dubbel ducaert voor tvercoopers huusvrauwe
en van principalen coop xxviiij ponden grooten vlaems
te betaelen xxviiij ponden grooten vlaems
te betalen met vier ponden grooten gereet ende de resterende xxiiij grooten moet hy cooper
hem van vooren geven xviiij ponden parisis tsjaers mits hem doende behorelijck bezet op
deipoteeke
ghehalmpt over erfve dach date als boen.

De selve Floor heeft gecocht tegens **Robert van Beddeleem** - joncman onghewet –
de helft vande geheele bovenschreven erfve ende es zuuwer
ende onbelast dan in sheeren lantschult ende es gegeven omme te godspenninck vj pond
parisis te lyfcoop - xxiiij parisis
ende van principalen coop lv ponden grooten vlaems ghereet gelt met de halm
metgaeders een dobbel ducaert voor den vercooper een hoet.
Gehalmpt over erfve op den x february.

7 maart 1625 - De helft van de Ieperstraatmolen verkocht - Renten

Compareerde in persone **Jacob van Meulene filius Domyn**,
verkennende ende belydende wel ende deuchdelick schuldich te zyne an **Passchier Caillau**
ten dezen present ende accepterende
de somme van een hondert ponden grooten vlaemsch,
procederende in reste van coope van de helft van **eenen coornewyntmeulen**
staende up de **Yperstraete** deser stede,
up den wal van de heere,
staende dezelve somme te betaelen by twee egale paymenten
telcken deen helft teerste van dien vallende te Baefmisse naestccommende
ende t'leste binnen acht maneden daernaer,
ende omme de vooroemde Caillaeu danof wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende te
verzekeren,
zoo heeft den voorseyde Vermeuelen daerinne verbonden ende verobligiert,
zoo hij doet by dezen,
zynen persoon ende goedinghen present ende toecommende
ende by speciaele d'helft van de voorseyde meulene
Ende etc. met dese van condemnatie ende wyscom executoir in style
Actum present Floor ende Folcke, schepenen
Den vij - de te maerte 1625

8 maart 1625 - SAP 435 - folio 90 – Subalterne wetten

Jacques Floor de jonghe heift in pachte ghenomen ende gheheurt jeghens burghmeesters ende schepenen deser stede een partye gherslandt
ghenaempt de neuwe stde ligghende opde zuudtzyde van Sint Bertins vyfvere met ggonne
daof d'ependeert, ghelicke dezelve voor desen ghebruuckt
is gheweest by joncker Antheunis de Loemele ende dat eenen tydt ende termyn van neghen
jaeren achter een volghende danof
t'eerste jaer vallen ende verschynen zal te baefmisse 1627 ende zoo voort van jaere te jaere
totten expireren van de zelve ix jaren ende
om te godspennyck ij schele - lyfcoop ix pond parsiis ende van principaele heure xij pond
parisis by jaere - de voornoemde
partye alles op conditië van pachtbrief van voornoemde Loemele - actum den 8 maerte 1625

SAP 122B - nummer 93 - 22 maart 1625 - Vagabonden

Heesch ende calaigne omme den bailliu causa officie heescher jeghens ende ten laste van
Robert Damant ghevanghen verweerder
Voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe

Inden eersten es notoir ende waerachtich dat eenen yghelicken stricktlick verboden ende
gheinterdiceert es by placcaete van de conincklicke majesteit te **vagabonderen**
ende achter lande te loopen bedelende zijn broodt.

Desniet jeghenstaende theeft belieft den voornoemde verweerder over eenighe maenden te
verlaeten zynen huusvrauwe ende huusghesin inde prochie van **Linde**

niet verre van Balinghen,
hebbende aldaer schoone middelen om te leven –
te weten tot twee hondert gulden by jaere ende bet
ende van aldaer te gaene van deen prochie naer dandere ende van stede te stede,
met eenen vlegel op zyne schoudere,
up tpretext van hem te begheven ten wercke dies by yemandt versocht zynde,
bedelende van deure tot deure zijn broodt
ende alsoo berovende de aerme lieden aelmoessen.
Cause dat dheescher den verweerder alhier gheapprehendeert heeft
nemende tzynen laste de naervolghende fynen ende conclusien.
midswelcken den heecher concluderende
tendeert ten fyne dat den verweerder ghewyst ende ghecondemneert zy
in alsulcke capitale, arbitraire ofte andere punitie ofte amende
als uwe edele naer merite vande zaecke zal bevynden te behooren,
biedende preuve ende heeschende kosten
Imploratie etc.

23 maart 1625 – Borg voor Jacob Vermeulen – Renten – molen
--

Compareerde in persone **Jacob Van de meulen filius Domyn**,
verkenende ende belydende
wel ende deuchdelick vercocht thebben an meester **Matheus Lottin**
inde qualiteyt als voocht voocht van marie d'onderjaerighe dochter van meester **Pieter Makeblyde**
ten dezen medecomparerende ende accepterende
ten proffyte ende behouwe van de zelve weeze,
eene erfvelicke **losrente** van drie ponden grooten by jaere,
den penninck sesthiene,
voor de somme van achtenveertich ponden grooten clamesch,
by den voorseyde vercooper van de voornoemde Lottin tzynen contentemente ontfaen,
passerende hem midts desen danof quitance absolute,
inneghaende de zelve rente heden, date deser,
danof teerste jaer vallen zal den xxijste maerte xvjc xxvj
ende zoo voort van jaere te jaere etc.
Midts opleghende etc. dies werdt den voorseyde vercooper ofte zyne actiehebbers
ghehouden de zelve rente te bezetten ende hypothequeren tzynen coste
up grondt van erfve,
wesende goetd dobbel bezet,
ten contentemente vanden voornoemde cooper,
binnen drie jaeren naer date deser
ofte by ghebreke van dien te doene de voornoemde lossinghe ende betaelinghe vande
verloopen naer rate van tyde
voor alle twelcke Domyn Vander Meulene
vaeder van de voorseyde Jacob, vercooper ter desen,
medecomparerende,
hem ghestelt ende gheconstitueert heeft,
zoo hij doet by desen,
boorghe ende princiael in solidum ende zonder excussie met reunchiatie van tbeneficie van
dien, omme t'ende van de drie jaeren
bye ghebreke van voorseyde bezette ofte aflossynghe,

de zelve up hem te verhael'en ende recouvreren als naer redene
 Verbyndende hy, **Domyn ende Loise**, zijne huusvrouwue,
 ten desen oock present
 daerinne eenen **coornewyntmeulene** met den wal dar mede gaende ende huusynghen
 daerneffens ghenamt **den Gervelgatmeulene**
 staende ende ligghende inden Peselhouck deser jurisdictie,
 zoo oock den voorseyde Jacob, eersten comparant
 daerinne verbyndt d'helft van de Yperstraetmeulene,
 staende by den wal van den heere,
 by hem ghecocht jeghens Passchier Cailleau
 Belovende den voorseyde eersten comparant den voornoemde Domyn zijner vaeder,
 danof te indemneren ende garranderen,
 costeloos ende schaedeloos daer ende zoo't behooren zal,
 In al twelcken den voorsedyde eersten comparant ende sijnen voornoemde boorghen by ons
 wetten ondergenomt
 ghecondemneert zijn met haerlieden eyghen vryen wille ende consente
 ende dese thaerlieden wysden executoire by desen
 Actum present Rouvroy, burghmeester, Goesteene, Floor, Folcke ende Schevele, Schepenen
 Den xxiiij maerte 1625

7 april 1625 – Erf op de beestenmarkt verkocht – Halmen

Ten halmdage den 7 april 1625 present burghemeesters ende schepenen

Jan Baelde filius Jans

heeft gecocht jegens **Jacques Stene ende Cathelyne** syne huusvrouwue
 het vierde deel in een huus ende erfve met datter mede gaet,
 staende op **de beestemart** dezer steede
 van noorden op de couterwech
 ende dat voor vj schele te godspenninck
 te lifcoope xx schele ende van principaelen coop de somme van xx ponden grooten vlams te
 betaelen gereet gelt met den halm
 gelast in couterrente als van ouden tijden
 gehalmpt vorts over erfve
 dach date als vooren

21 april 1625 – Jacop Floor koopt hommelhof van Christiaen Clinckemaille in de Noordstraat - Halmen

Jacop Floor de jonghe heeft gecocht

jegens **Christiaen Clinckemaille ende jegens Cristyne**
 zyne huusvrouwue een half vierendeel hommelhoff -
 immers de plecke alzo die gelegen es ghemeene met den cooper
 gecocht de ander delen jegens **Robert van Beddeleem ende Christiaen Bailliu**
 commende de geheele partie met een erfve op de Nortstraete onder thuus vande coopere –
 tusschen de huusen van **Andries Rebault ende Mahieu de Turck** –
 streckende achterwaert lanx de erfve van **joncker Franchois van Waelscappele**
 ende voorts omme geloopende lanx de stede erfve eenen vrien wech zijnde tot de
 erfve van **Pieter Morseau** –

belast in bileven an **Jacop Verslype** daeroff hy vercoopere jaerlicx tzelve byleven moet betalen ende den vercopere versekeren op een erfve einde **Papestraete** tot de doot vande voornoemde Slype –
 menende alsdanne ende zyne vyfde buuten in tvernoemde halff vierendeel alzulck part als de kinderen van de eersten ende tweeden
 ...
 gehalmpd dach date als vooren.

21 april 1625 – Clynckemaille verkoopt een hommelhof op de Noordstraat - Renten

Compareerde in persone **Christiaen Clynckemaille**
 te kennen ghevende hoe dat hij heden,
 date deser,
 vercocht heeft an Jacques Floor de jonghe,
 zeker hommelhof ende erfve ligghene in de Noordtstraete
 onder ende achter thuus vanden zelven Floor,
 groot ontrent een half vierendeel
 dat volghens d'ervvenesse dies breeder ghewaghen
 heden ghepasseert welcke erfve belast is
 met zeker byleven ten proffyte van **Jacob Verslyppe**
 bedraghende ontrent iiij ponden parisis sjaers,
 twelcke erven zal ten laste van de voornoemde Clynckemaille
 ende omme den voornoemde Floor danof 't indemneren ende garranderen costeloos ende
 schaedeloos,
 zoo heeft hij Clynckemaille daerinne verbonden ende verobligiert

zoo hij doet gy dezen xij roeden hommelhof onder ende achter de scheure van **Dieryck Spetebroodt** ligghende **tusschen de Papestraete ende de Hondsgrecht** - van oosten daeldynghen Jan Fobert
Zuuer etc.
actum present Floor, Mannen, Flocq ende andere
Den 21 april 1625

22 april 1625 – Huur Vestjens - SAP 435

Jacob Plucquet, pachter van de nedersten overdragh ghe-naemt Vestgens met alle de landen, houvers ende huysynghe daermede gaende heeft den zelve zynen pacht verlanght voor eenen tydt ende termyn van vyf jaeren danof teerste innegaen zal te baemese xvjc zessentwyntich ende dat omme achttienponden parisis ter tafele ende van principaele heure de somme van drientwyntigh ponden grooten by jaere ende voorts op alle ander conditien ende bespreken ghementionneert opde nalaetsen voorgaende pacht by hem danof wettelick genomen opden xvc novembris xvjc derthiene - gheene ghezondert nochte greserveert – die de voornoemde Plucquet ten dezen voornoemde ghewesen zyn gheweest Actum ter camere present t'collegie vande wet byden xxijste april xvjc vyfentwyntich

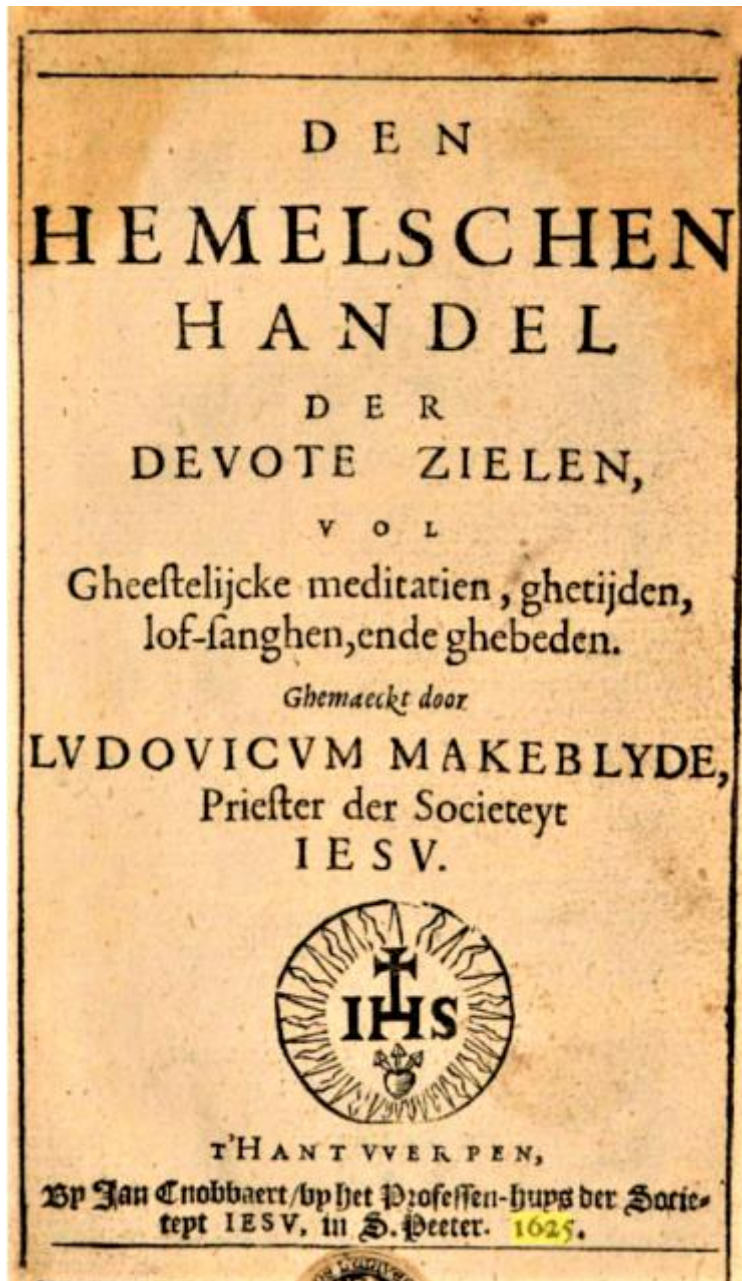
SAP123a - nummer 11 - 24 april 1625 – Jan Vanhoucke is gekwetst door Robert van Bethalem
--

Heesch omme **Jan Vanhoucke** heescher jeghens ende ten laste van **Robert van Bethalem**, verweerder
dienende voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe

Inden eersten es warachtich ende leght den heescher in faicte dat den verweerder hem zonder eenighe de minste oorzaak heeft gheinfereert een quetsuere int hanghen van zyn buuck ter slynker zyde
daer af hy ghepeculiteert heeft vande doot den tyt van zessenzestich daghen,
dies hy nu noch ter tyt zoo **flau, debil ende onmaechtich** es
ende noch langhe tyt zyn zal ende by anontere quellen tot de doot zoo hy vreest
ende hem zelve ghevoelt.

Waerinne hy heescher groote ende onverdraghelicke pyne gheleden heeft ende noch daghelickx doet ende groot intrest ende verlei ghehadt mids hy als
postulant zijne meesters niet en heeft machtich gheweest te dienen daer by den meerderen deel verlopen ende verandert zyn van procaren
hebbende meer schaede gheleden dan van vier hondert guldens, boven den affaieren van zynen huuze ende domesticquen zware familie by de oorzaak tverbynt
Ende zoo wel den verweerder wel behoorde dheescher om het groot onghelyck hem daerinne ghedaen danaf instant te doene ene recommense met eene behoorlicke liberale hande blyft van dies in ghebreke ten grooten griefve van de heescher.
Waeromme hy ghenoozaeckt es gheweest den verweerder te betrecken voor u edele ende tzyn laste te dienen van dezen schriftelicke heesch.
Midswlecken dheescher concludentende, tendeert ten fyne by ulieden heeren sententie diffinitive ende over recht den verweerder ghecondemneert

zy anden heescherr te betalen over zijne smert, pyneende verlet met schade ende intrest daer omme ghedocht ende die zy noch ter tyt es lydende, noch

langhe zal de somme van vier hondert guldens eens, metgaders idne costen ende vernoeghe te tauxatie onder alle bgehoorelikce imploratie ende protestatie naer style - preuve nood zynde.

Van onze Poperingse Ludvicus Makeblyde verscheen dit boek in 1625.

Zie aparte download

28 april 1625 – Verpachting van de stederechten - SAP 435 - folio 86

Verpachtinghe ghedaen by burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe van de assysen ordinaire ende extraordinaire dezelve stede by octroye competerende upde wynen ende bieren - groote ende cleene inneghedaen ende ghevent inde herberghen, tappers ende tappegghen huusen zoo binnen als buuten tport - vutghenomen inde herberghe van Reepken metghaders de gonne ghesleten inde bruulof ten ende zekerfeesten tzy datmen aldaer ghifte ontfanckt ofte niet - oock mede by de princelicke

ghilden, camers van rethoricke ende alle dollegien subatlerne als van loye, warrandisse vande biere ende broode -

brandtmeesters ende alle ander collegien ghereserveert alleenelick tcollegie vande wet - ende dat voor den tydt van zes maennden innegaende den j meye 1624 - ende expirerende den eersten octobris - beede int jaer vjc xxv al naestcommende

opde ordonnancie ende conditien vande voorgaende verpachtynghe

Dies al Ghelein vander Clytte ghestaen met te betaelen iij pond parisis van elcke tonne groot bier die hy venten zal.

Den pacht vande wynen is hoochste inghestelt by Pieter van Neufville up vj c lij pond vj schele parisis

bebroocht by Robert DuFlocq met iiij pennynghen - Jasper Verschote vj penninghen - Jacques Baert iiij pennineghen ende Pieter van Neufville viij penninghen

ende up hem ghebleven - vij c -cvij pond vj schele parisis

Den pacht vande bieren is hoochst inghestelt by Andries Schoonaert up ijm vj c iiijxx xiiij pond xv schele parisis
ende uyp hem ghebleven
Aldus ghedaen ende verpacht den xxviiij april 1625

25 mei 1625 – Babelaere heeft schulden - SAP123C - nummer 50
--

Wij meester **Jan Vander Fosse ende Pieter van Daele**, schepenen der stede van Poperynghe doen te weten
dat voor ons commen ende ghecompareert zijn in persone **Jaecques Babelaere** brauwere ende **Crystyne** zijne huusvrauwe
verkennende ende belydende wel ende dueghdelick schuldich te zyne **Renault Merlebeck** ten desen present ende accepterende
de somme van sevenentseventich ponden grooten vlamsch,
procederende van coope ende leveringhe van **succerioen ende ander granen** byden selven debiteur t'zynen contentemente ontfaen
by slote van rekenynghe tusschen de selve comparanten ghemaect, belovende de selve somme te betalen by twee halve paymenten –
d'een helft den lesten vander maendt van 7bre naestcommende ende d'ander helft binnen een jaer daenaer volghende,
dat wesen zal den eersten 7bre int jaer xvjc tweentwyntich –
verbyndende daerinne al haerliedder goedt present ende toecommende ende by speciaele de oosthelft van neghen vierendeel hommelhof ofte daerontrent
dannof d'ander helft toebehoort **Jan Maerten** ligghende inden **Eeckhouck** deser jurisdictie van zuuden **Jan Mazeman** de jonghe –
van westen **Boudyn Beuten**
ende van noorden **Guillaumes Floor**, cause uxoris,
omme by ghebreke van betaelynghe vande voorseide somme de selve daeran te verhaelen ende recouvreren volghende de costume deser stede in ghelycken gheuseert
In kennisse er waerheyt soo hebben wy schepenen voornoemt dese ghedaen teecken en byden greffier der selver stede desen xxvde meye xvjc eenentwintich Lottin

9 juni 1625 – Clays Beke koopt erf in de Papestraat - Halmen
--

ix juny 1625 -

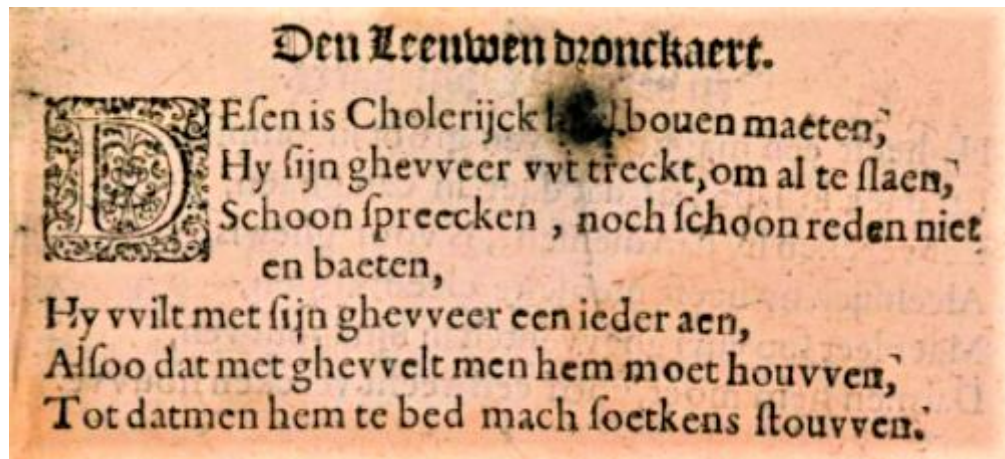
Clays Beke heeft gecocht

jegens heer **Jan Fobert** met agreatie van zyne broeders en zusters,
de gerechte helftsnede van eene erfve
met de helft van ale de groene ende droge cathelen daer op staende gemeene met Jan Maerten causa uxoris en Christynken zyne zustere
streckende zuut ende noort van noorden de Papestraete –
van oosten **Clays De Vos** ende ander van zuuden de Hontsgracht –
van westen **Christiaen Clinckemaille** causa uxoris
ende es gegeven omme vj schele godtspenninck -
te lyfcoop xij pond parisis
ende van principalen coop de somme van xxix ponden grooten claems
metgaeders het zeste deel van eenen huuse op de oude mart dezer stede

staende tusschen de huuse van Jan Fobert ende het huus van Clays Tlam
daer de weduwe van Guillaume de Bul nu jeghenwoordigh woont –
te betaelen de voornomde somme van xxix ponden in drie payementen te weeten....

SAP122B - nummer 74
14 juni 1625 – Cleen bier

Illustraties uit De medecyne tegen de droefheyte ende melancolie
Door Richard Verstegen

Intendit omme den bailliu causa officij heescher jeghens jan Liebaert verweerder voor myne
heeren burghmeesters ende schepenen
der stede van Poperinghe
Inden eersten employeert den voornoemde heescher voor preuve zynen heesch metghaders
d'acte vande admissie ter preuve desen cotte A.

2

Ende omme voorts byden voornoemde heescher te veriffieren
dat den verweerder contrarie tstatuut heeft laeten volghen vut zynen **huuse ende brauwerie**
an Anthoine Robillaert
eene halfve tonne cleenbier omme by hem ter vente ghetapt te zyne beliefve uwe eedele t
hooren ende up eedt t'sexaminieren de persoonen alhier ter mage -
Robert Duflocq als schepenen - Jesper Verschote -
of zy niet en hebben ghegaen mette nvorseide heescher ten huuse vande voornoemde
Robillaert upden xj de april 1625 laetstleden omme
de voorschreven fraude t'ontdecken ende af den voornomede heescher theurlieden presentie
aldaer niet en heeft ghevonden eene halfve tonne
cleenbier dannof een deel verdocht was, zoo de huusvrauwe vande voornoemde Robilalaert
verclaersde.

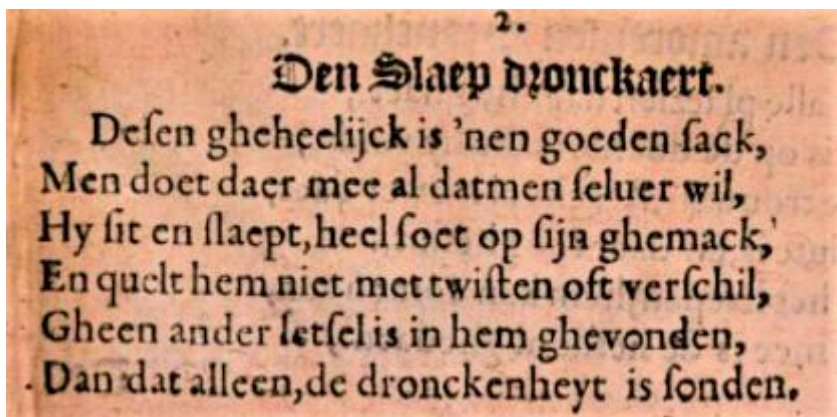
iiij

Item of de voorseide huusvrauwe Robillaert ande voorseide heescher thuerlieden presentie
niet en kende dat zy tvoorseide cleenbier
hadde ghehadt ten huuse ende brauwerie van e verweerder sonder billet ghelicht thebben
vande stedeassyste.

iiij

Item of de huusvrauwe vande zelve Robillaert hemlieden niet en seyde dat zy ten tyde van
thaelen van tvoorseide cleenbier vraechde jeghens den

verweerder of zy meoste hebben billet vande stedeassyse, daeroppe de verweerder verandwoordede, dat zy ter naerste reyse als zy bier haelen soude alsdan trecht vande voorseide halfve tonne tsaemen soude betaelen. Beliefve vorots uwe edele ghelyckelick t'examineren upde voroseide gheschiedenesse den voornoemde Robillaert ende zyne huusvrauwe. emplyeert voorts den voornoede heescher copie auctentycque van tvoorseide statuut - cotte B Midsswelcken dheescher concluderende tender ten fyne dat den verweerder by ulieden heeren sententie diffinityfve ende onder recht ghewyst ende ghecondemneert wert inde boete van ijc pond parisis ter causen hy tvoorseide bier vut zynen huuse ende brauwerie heeft laeten volghen ande voornoemde Robillaert zonder billet vande stede assyse, met verbodt van zyne nernghe ende brauwerie voor d' ntydt van eenen jaere metghaders inde kosten. Imploratie.

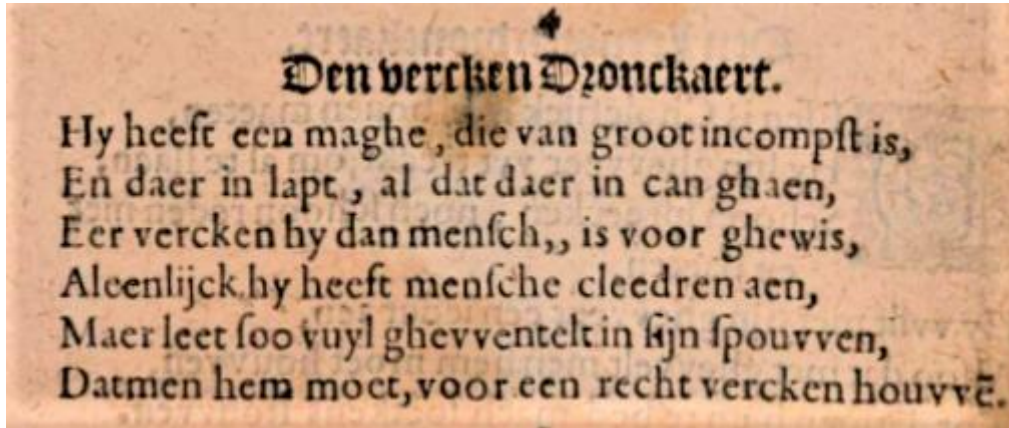
Upden xiiijde juny 1625
present Jan Folcke ende
Jacques Schevele,
schepenen.
Robert Duflocq schepenen
deser stede orconde
ghedachvaert ende
gheexamineert opden
artikelen vanden
voornoemde intendit daer
hy ghemargineert staet

zecht ende affirmeert by eede dat hy deposant, zeker tydt leden - den justen dachhe wesende vut memorie - ten zynen voornoemde

ghegaen es ten verzoucke vanden bailliu ende Jcques Verschote als pachtere vande stedeassyse ten huuse van Anthoine Robillaert, vercoopende cleenbier in kannen daer zy gecommen zynde ghevonden hebben een derden ofte kantier cleenbier twelcke de huusvrauwe van denzelven Robillaert zeide ghehael thebbene ten huuse ofte brauerie van Jan Liebaert filius Augustyn- zonder onthouden thebben of zy zeide tzelve bier ghehaelt theben zonder billet of dat tzelve ghebrocht hade gheweest byde bierwerckers ofte niet. ghebraecht upt inhoudt vande iiijde artikcle vanden zelve itnendig zecht danaf niet onthouden thebbene sluyt daermede haer depositie.

Anthoine Robillaert - metsenaere van zynen style, oudt 22 jaeren ofte daerontrent zecht ende affirmeert by eede dat hy zkeren tydt leden te weten sdaechs voor de vrye jaermaert deer stede lastleden - ghehaelt heeft in persone met de hulpe van eenighe van zyn cosyns ghenaeamt Philips Deconinck inde brauwerie van Jan Liebaert filius Augustyn een drede cleenbier dat de huusvrauwe vanden zelve Liebaert inde absentie van haeren man aftapte vn een tonne, zonder daertoe billet thebbene vanden pachtere van de stedeassyse, als niet wetende waiedat den zelve npachtere

was - hebbende daer te voroen hy deposant zyne huusvrauwe hooren zegghen - dat tzelve bier ghecocht hadde teghens sverweerdens huusvrauwe - dat sverweerdens huusvrauwe haer gheseit hadde dat zy niet en wiste an wie dat men tstederecht betaelen moeste - wesende t'intentie vnden deposant tzelve bier te vercoopen, zoo hy alsdan hem daarmede beneerde ende daertoe van bailliu ende wetten consent

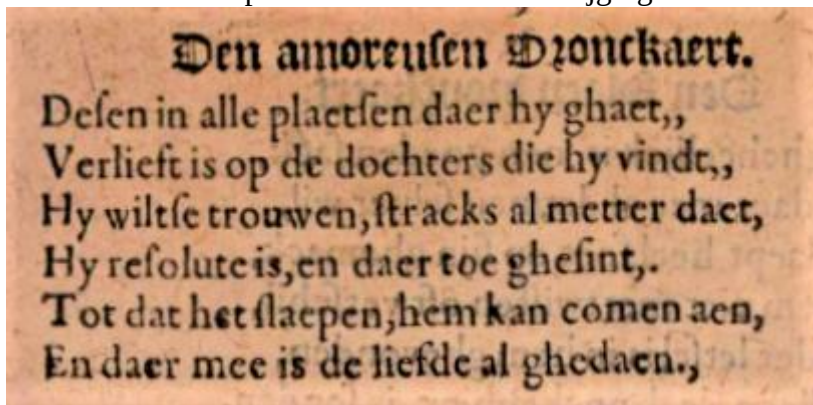

hadde -
 welck hier
 daernaer
 byden
 bailliu
 sdeposants
 huuse
 achterhaelt
 wert ter
 presentie
 vande
 voorgaende

voorconde ende jacques
 vander Schote zoo hy van zyne huusvrauwe verstaen heeft
 sluytende darmede zyne depositie.
 Jaspar vander schote - officier vander colfve - oudt xxxiiij jeren ofte daerontrent -
 ghedachvaert ende gheexamineert opden voorseide itnendit
 affirmeert by eede gheweest thebbene ten daeghe byde voorgaende depstii vermelt met den
 hescher ende Robert Dufloch schepenen
 ten huuse vande voornoemde Anthoine Robillaert ende aldar achterhelt thebbene een vaet
 hem hjoudeende een derde ofte daerontrent cleenbier
 twelcke de huusvrauwe vanden zelve Robillaert zeide ghehaelt te zyne ten huuse ofte
 brauwerie van Jan Liebaert zonder daertoe billet
 thebbene vande stedeassyse, danaf de deosant alsdan den pacht hadde - ende oock zonder
 bierwerkkcer dertoe t'employeren, -
 zegghende de zelve vrouwe dat zy van tzelve vaetgen een partie bier vercocht ende ghetapt
 hadde, daarmede zi haer
 alsdan beneerde ende in teecken van dien de wisse vut stack.
 ghevrecht upt inhoudt van tvierde artickel vande voroseide intendit zecht tzelve inde vormen
 ende maneiren waerachtich te zyne
 sluytende daarmede zyne depositie.
 Jaentgen de huusvrauwe vande voornoemde Anthoine Robillaert out 26 jaeren ofte
 daerontrente - oorconde ghedachvaert ende gheexamineert upt
 ihoudt vane ijde, ijde ende vierde artickel vande vorogaende itnandit, zevcht ende affirmeert
 by eede t'inhoudt vande tweedde ende derde
 artickel idnen vormen ende maneiren waerachtich te zyne - ghereserveert dat zy een derde
 cleenbier inghedaen hadde ende niet een haelfve
 tonne daertoe voughende dat haeren man met eenen knecht tzelve bier haelde niet wetende
 waer zy billet vanden stede assyse haelen moesten -
 upt iiijde article zecht dat d'huuvrauwe vande verweerder jeghens haer deposante gheghaen
 zynde thaeren huuse omme te vraeghen offer gheen
 cleenbier was - zeide neit te eten oft men stederecht moeste beaelen - noch oock wie tzelve
 moeste ontfanghen - zegghende voorts
 verwaere myn man

thuys hy zoude u zegghen emaers ghy meught het vraeghen sluytende daermede haer depositie.

De verweerder in persoon ontkent deze aantijging

**Reprochen ende
contraditien** omme **Jan
Liebaert** verweerder ter
eender zyde
jeghens den bailliu causa
officy heescher ten andere
voor mijn heeren
burghmeesters ende
schepenen der stede van
Poperynghe

Alvooren den verweerder bevyndende hem alhier te zyne betrocken tot betaelen vande boete van ijc pond die hy soude hebben gheincureert ten respectio dat zyn huusvrauwe in zy absentie sodue hebben laeten vlghen een halfve tonen cleenbier an Anthoin Robillaert opden xde ofte xjde april lestleden sonder alvooren te zyne voorzien van billet, conforme de lyste byden heesche ten dien ende gheexhibeert ende op zyn sverweerder ontkennen van te voornoemde liste thebben ghecontraveneert dheshet te faicte zynde geadmitteert.

soo dat alleenelick ondersocht of heescher vande zelve contraventie souffisante preuve heeft ghedaen.

Dies de negatyfve - byden juge claerlyck sal bevonden worden, soo wanneer hem sal believen te onderzoeken - datter niet een van sheescher geproduceerde ghetuyghen int alderminste den deposant van eenighe contraventie - jae selfs niet van eenich faict daervute dalderminste contracnetie sodue connen resulteren.

Oversulcx soo deposeren die voornoemde ghetuyghen alle van tgonn zy ghehort ende verstaen hebben, ut den mondt vande huusvrauwe vande voornoemde Robillaert ende bydie alsoo den voroschreven Robillert ende zyne huusvrauwe in deen gheen preuve en souden subminsieren, als deposerende thaerlieden eyghen otnlastynghe, soo en connen oock gheen voorder preuve doen de ghonne verder deposerende.

boven dat Jaspar Verschoote is pachte vande questieuse assysse ende hy part ende deel is hebbende in den pretentieuse boete die daeromme als in zyn eyghen saecke ghetuyghende niet en doet te ghelooven.

Niet te min ghenomen souffisantelick waere ghebleecken dat sverwerders huusvrauwe een halfve tonne cleenbier hadde laten volghen sonder billet - dat niet - midts dat de vornoemde oorconden mar en precken van een derdendeel ende sic differant in quantitate.

nochtans en sodue de voornoemde sverwerders huusvrauwe niet connen verstaen de gheexhibeerde liste te hebben ghecontraveniert als de selve alleenelick spreckende van ghoede ofte groote bieren, so ghevonden te colligueren is, ut de woorden - voor weerden weerdinnen,

tappers ofte tappereghen ter vente ofte voor bruloften - inde voorseide lyste gheinsereert, midts dat notoirlick voor weerdte ofte

biertapper te reputeren en doet, den ghonnen vercoopende cleenbier van enen gulden de tonne.

Dat meer is ghenoen de voornoemde sverweerder huusvrauwe, een derdendeel grootbier anden voornoemde Robillaert hadde ghelevert - dat oock niet - en soude den verweerder ten dien respetio niet weesen astroneeren tot de questieuse boete, ùo zy byden heesher verifien dat den verweerder wel wiste, den voorneomde Robillaert te weesen tavernier, ofte dat hy was residernde in eenich publicq huus ofte taverne, daerutte hy waerschnelick tzelve hadde moeten presumeren, anghemerckt de brauwers haer ende zyn bier ande borghers ofte inwoonders deser stede, gheen billet en hebben van doene, ende dat de voroseide Robillaert daer te vooren gheen bier en hadde vercocht, dat oock tverweerder huusvrauwe nec ex bontata als wesende alleenelick cleenbier, nec ex quantitate als aleleenlick synde het derde deel van een tonne, zoo voorseit es en ahdde connen zegghen dat het was om te vercoopen.

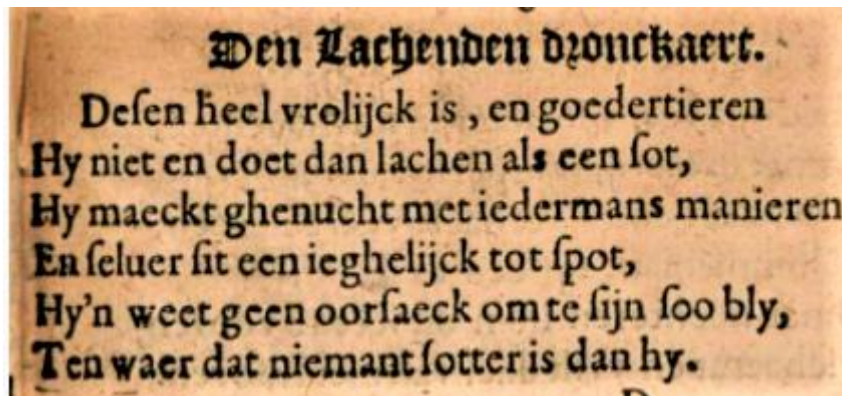
In claer teecken van welcken dat zy danof heeft ghehadt instissime redenen van ignorantie blyckt byde r'equete hiermede gaende dat den voornoemde Robillaert maer upden vj april 1625 van uwe admissie consent en hadde vercrghen omme cleenbbier te vercoopen ende dat hy nde zyn huusvrauwe commende om tzelve bier niet te kennen en hebben ghegeghen dat he was om te vecoopen, zoo van ghelycke blyckt byden infromatie hiernde gaende. Midts welck den verwerder concludernde tendeert ten fyne dat dheescher in synen heesch fyne ende conclusien sverweerfers laste ghenomen sal verclaerst worden niet ontfangelick noch ghefondeert soude zyn inder vormen ende manieren zoo hy ageert ende ghecondemneert zy inde kosten implorerende daertoe ...

Den Singhenden dronckaert/
Defen die laet sijn keel ghetuyghen gheuen,
Hoe dat sijn hersenen hebben gheur van dranck,
Hy bouen al, prijft het blijmoedich leuen,
En hem begheeft gheheelijck tot den sanck,
Hy sit en bleet, en nimmer heeft ghedaen,
Tot datmen hem van daer doet slaepen gaen.

Voor mijne heren
burghmeesters
schepenen der stede
van Poperinghe
Supplieert ende
vertoocht
reverenteycken
Anthoine Robillaert
hoe dat hy hem
beindt belast met

huysevrauwe ende kidneren ende dat hy woonachtich is in Sint Jns Curyce in thuyt daer Christiaen de Coninck woond alwaer men ghewoon is ghebranden wijn ende cleenbier te vercoopen ofte venten tzelve ghemerckt - bidt den supliant dat ulieden edele bleive hem te consetneren insghelycx cleen bier ende brandewijn te venten - regaert nemende opde cleen neeringhe die hy heeft ende dat hy gheen eerlycken zoude willen zyn ende zijns kinderen de cost winnen ten anderen dat tvorseide huis daertoe zee bewauem is, als staende verre van andere daermen ghelycke waer is ventende twelcke doende sal ulieden edele wel doen.

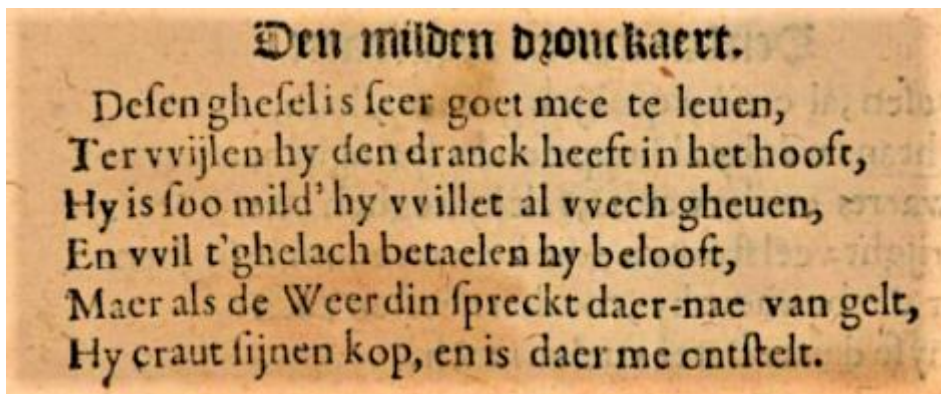
Bailliu, burghmeesters ende schepenen consenteren e remonstrant zijn verzouck midts hy hemlieden betaelende de rechten daertoe stande
actum ter camere den vjde april xvjc xxv - Lottin

C. Dejonghe - notaris
Publicq
Compareerde voor my
openbaer notaris ter
presentie vande
ghetyghen onderschreven
Antoine Robillaert
matsenaer van zynen styl
- oudt xxij tig jaeren fote
daerontrent -

welcke comparant verclaerde op eede in handen van my notris ghedaen daertoe van in
voornoemde behoorlijk benaemt zynde
dat hy noyt ten huuse ende brauweri van Jan Liebaert ghehaelt oft ghecocht heeft eene halfve
tonne cleenbier - velemin over twee maenden ofte
deronrent ende dat hy totten selven Liebaer noyt gheseyt oft verclaert heeft dat hy cleenbier te
vente in kannen vercocht,
nemaer heeft 't deposants husvrauwe ghedaen inde vorozeide brauwerie omme een quart
cleenbier voor haer slete zoo
insetenen der stede van Poperynghe daghelickx zyn doende zonder anden zelve Liebaert oft
zyne huusvrauwe te kennen te
geven dat hy cleenbier ter vente vercocht in kannen
sluytende overzulcx zijn depositie ter presentie van jaecques Leroy ende Jooris van Thuyne
ghetuyghen by my hierover gheroepen ende ghebeden den vj may 1625
onderstont by laste Antoine Robillaert me een marck in midde ende es ondertekend C. De

jonghe notaris
publicq

22 januari 1628
De wet voor recht
te doene
ordonneert beede
partijen huerlieder
different af te
legghen int
vriendleycke voor
den naesten-

present wetten vande berechte eyst doenelyck dies nyet daernaer recht
actum xxij january 1628

SAP 122B - nummer 74 - He t cleen bier - intendit 26 juny 1625
--

Intendit omme den bailliu causa officij heescher jeghens Jan Liebaert verweerder voor mijne
heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe.

Inden eersten employeert den voornoemde heescher voor preuve zynen heesch metghaders dacte vande admissie ter preuve deser annex cotte A.

Ende omme vorts byden voornoemde heescher te veriffieren dat den verweerder contrarie tstatuut heeft laeten volgehn vut zynen huuse

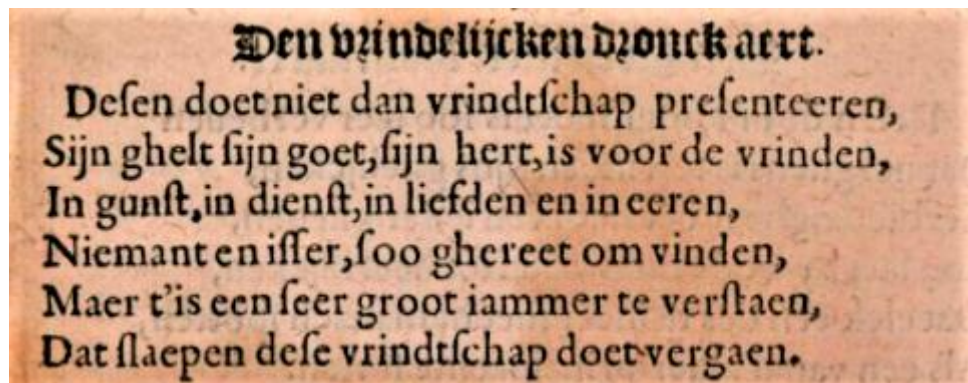
ende brauwerye an **Anthoine Robillaert** eene halfve tonne cleen bier omme by hem ter vente ghetapt te zynen, bleiefve uwe edele te hooren ende up eedt

t'examineren de persoonen alhier ter maerge - Robert Duflocq als schepenen - Jesper Verschote -

of zy niet en hebben ghegaen metter voornoemde heescher ten huuse van de voornoemde Robillaert upden xjde april 1625 laetstleden omme de voorschreven

fraude t'ontdecken ende of den voornoemde heescher theurlieden presentie aldaer niet en heeft ghevonden een halfve tonne cleenbier danof een

deel vercocht was zoo de huusvrauwe vande voornoemde Robillaert verclaersde.

Item of de
voorseide
huusvrauwe
Robillaert ande
voorseide
heescher tselve
presentie nit en
kende dat zy
tvoorschreven
cleenbier

hadde ghehadt ten huuse ende brauwerye vande verweerder sonder billet ghelicht thebben vande stedeassyse.

Item of de huusvrauwe vande zleve Robillaert hemliden niet en seyde dat zy ten tyde van thaelen van tvoorseide cleenbier

vraechde jeghens den verweerder of zy moete hebben billet vande stedeassyse, daeruppe den verweerder verandwoordede dat zy ter

naerste reyse als zy bier haelen soude alsdan trecht vande voorseie halfve tonne tsaemen soude betaelen.

Beliefve voorts uwe edele ghelyckelick t'examineren upde voornoemde ghescheidenesse den voornoemde robillaert ende zyne huusvrauwe

mployeert voorts den voornoemde heescher copie auctentycq van tvoorschrevne statuut cotte B

midswelcken dheescher concuderende tendeert ten fyne dat den verweerder by ulieden heeren sententie diffinityfve ende onderr recht ghewyst ende ghecondempneert wert

inde boete van ij c pond parisis ter causen hy tvoorschreven bier vut zynen huuse ende brauwerye heeft laten volghen ande

voornoemde Robillaert zonder billet vande stedeassyse met verbodt van zynen neringhe ende brauwerye voor den tydt van eenen jaere metghaders in de costen implorerende.

23 juni 1625 – Losrente voor Bertholomeus Liebaert, brouwer - Renten
--

Compareerden in persone **Bertholomeus Liebaert, filius Augustyn**, ende **Passchyne filia Christiaen Doom**, zyne huusvrouwe,

verkennende ende belydende wel ende deuchdelick vercocht thebben an ende ten proffyte van **Joos Fey de jonghe**,

ten dezen present ende accepterende
eene erfvelicke losrente van vier ponden thien schele grooten by jaere den pennynck
zesthiene,
voor de somme van tweeentzeventich ponden grooten vlaemsch
by de voornoede vercoopers thaerlieden contentemente ontfaen,
inneghaende zynde den ijde decembris laetsleden,
danof teerste jaer vallen ende verschynen zal den tweeden december 1626 naestcomende
ende zoo voort van jaere te jaere etc.
Te lossen by twee paymenten midts is opleggende etc.
Verbyndende daerinne een ghemet xiiij roeden onder meersch ende zaylant
ligghende inden Schoudemonthouck deser jurisdictie
met een happe int zuudteynde
streckende zuudt ende noordt, toostende Jacques Baert, daeldynghen Ancheel Gens ende
kercke van Onze Lieve Vrouwe, van zuuden ende noorden Guillaume Floor
Item tvierde van huise met ghelicke deel in de erfve ende boomgaert, groot een ghemet ofte
daerontrent paelende ende ligghende op den werf dewer stede met de gheheele brauwerie
ende t'allaem daermedee gaende
Abtutterende van zuuden op de werfstraete, van wsten lambert Bocquet, van noorden de
beke ende van oosten de Watoustraete,
Noch liij van twee ghemeten lxiiij roeden hommelhof ende keete daerop staende op den
voorseyde werf, ghemeene met Jacob Doom, Jan Desnepere, ende Ghilein Vermaerle, causa
uxoris,
streckende oost ende west, van oosten de voorseyde werfstrate,
van zuuden meester Jan van de Foosse, van westen heer Pieter Floor ende van noorden Pieter
Diedeman
Item dhelft van een ghemet lv roeden gherstlandt ghelegghen op de voorseyde werff in de
schoudemonthouck ghemeene met Jan Desnepere causa uxoris,
streckende oost ende west, van oosten de voorseyde vercooper, van zuuden Clays Babelaere,
van westen de werfstraete ende van noorden Pieter Diedeman
met zulcke inninghe ende executie als men heeft van landspachte volghens de costume der
voorseyde stede in ghelicke gheuseert
Actum present Guille Rouvroy, burghmeesters Jacques Floor, Christiaen Mannen, Robert
Deflocq ende Clays Beke, schepenen
Den xxij juny 1625

SAP 122B _ NUMMER 77

12 juli 1625 – Het stederecht der bieren en de bruiloft van Babelaere

Intendit omme **Noel Collet** in thuwelick hebbende de weduwe van **Philipe Tholome**
verweerder
jeghens **Nicolas Baebelaere** ut agit heescher
voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Inden eersten omme uwe edele tinformerer vande materie subjecte dient gheweten ende es
warachtich dat den voornoemde heescher den verweerder
heeft doen bevelen tot betaelynghe van de **stederecht vande bieren** byden verweerder
ghesleten tzynder bruiloft.
naerjeghens den verweerder commende in oppositie heeft gheseyt dat zyne huusvrouwe in
schawynghen vande jaer 1624 laetstleden

gheaccordeert es gheweest - metten voornoemde heescher ter causen van de voorschreven stederecht op alsulcke bieren als zij van dien tydt af soude slyten in haer huuse tot St. Lucasdach daernaer sonder dat dheescher yet nietmeer de bruloft vande zelve sverweerdens zustes indien zij hanghende dien hadde ghecommen te huwen, es anderssins ghereserveert heeft in zelve accorde.

jae, t'zelfs heeft dheescher alsdan verclaerst dat zy de voorschreven sverweerdens zuusters acquitterde vande zelve rechte behoudens zy hanghende den zelve tydt qauame te hywen.

Nu ist zoo dat er de zelve verweerdens zusters hanghende den voroschreven tyde thuwelick ghealieert es metten verweerder, een thaerder maelydt ghehadt zes paer vokcx dannof den vorneomde heescher verstaet te heffen tvoorshreven recht upde bieren aldar gheselten hoewel ten onghelycke.

Item alsoo den verwerder op zyne voroschreven exceptien gheadmitteert es ter preuve in ghvolghe ende actie deser annex, believe uwe

edele te hooren ende op eedt t'examineren de ghemaetgineerde personen - Guillaume Rouvroy, burghmeester - PUlrick Nicolais ampman - meester

Mattheus Lottyn - upden voorgaende poincten ende artickelen of de selve niet en zijn warachtig inder vormen ende manieren mette redenen

van heurlieden wetenschap daertoe dienende

Midswelcken den verwerder concluderende tendeert ten fyne van niet ontfanghelick quaede casue quicte met heesch van costen.

Garantschap indicieel ghehoor den xijde july 1625 opde intendit van Noel Collet zoo hy procedeert heescher jeghens Nicolais Babelaere zoo

hy procedeert heescher by Christiaen Mannen ende Loys Vander Goosteene, schepenen.

D'heer Christiaen Rouveroy, burgmeester vnden commune deser stede, oorconde

ghedachvaert ende gheexamineert upden voorgaende intendit - zecht

ende affirmeert by eede dat ten tyde byde zelve intendi vermelt te, bizyne vanden depositant

ende vande wet , sverwerders huusvrauwe accorde met den heescher vande

stedeassysen opde bieren daer thaeren huuse ende heerberghe zouden ghesleten zyn ghede

De gildebroeder Jan Pieren en de gaaidagen – Processen SAP 122B

Voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Omme by **Jan Pieren** qualitate quam heescher by bevelen

jeghens **Jan Buuck** opposant verweerder

te prepareeren zyne preuve daertoe

hy by uwe edele gheadmiteert is, versouckt de zelve heescher dat den verweerder onder eedt de caumnia zal responderen per verbum

up peine dat de zelve zullen worden ghehouden voor ghekendt.

Eerst of den voornoemde verweerder niet en ghelooft dat hij ten distyncte gaeydaeghen ende vergaederynghen van de gilde van St. Andries bij gheweest ende

gheatribueert heeft inde terynghe aldaer ghedaen.

Ten tweeden of hij oock niet en ghelooft dat hij ten diversche stonden neffens andere ghildebroeders van de

voroseide ghilde gheschoten heeft naer de prysen die den hofman ende gouverneuren

ghegheven hebben metghad'ers oock naer de sondachprysen die inde zelve

ghiode gheschoten gheweest hebben.

Ten vierden of hij niet en gheloof dat hij neffens andere ghildebroeders vande voorseide ghilde gheschoten heeft naer den gaey van eenen ende prysgaey
Ten vyfsten of hij niet en gheloof dat niemant anders dan ghildebroeders vande voroseide ghilde en moghen schieten naer de voorseide gaeyen ende prysen.

Ten sesten of hij verweerder ofte emmers Jaques de Landsheer over hem niet en heeft betaelt iij pond x schele parisis over zijn contingent vande jste oncosten ghesciet deur t''erigieren van thuus vande voorseide ghilde.

Ten sevensten of hij niet en gheloof dat hij op eenighe Sacramentsdaeghen ende ommeganckdaeghen niet zijn gheweire hem ghevoucht heeft neffens andere ghildebroeders vande voorseide ghilde ende hem aldaer ghecomporteeert inde processie als een ghildebroeder vande voorseide ghilde
Mids welcken, etc.

23 july 1625 Gillis de Roode koopt erf gelegen op de Overdam – Halmen

Gillis de Roode koopt erf gelegen op de Overdam
an noorden de straete
van zuuden de beke
van oosten de aeldinghen Marten Pladijs
van westen Augustyn van Damme

28 juli 1625 – Bouw van de herberg De Treurniet - Halmen
--

Halmdage den 28 july 1624

Pirontgen de weduwe van Jan Hauwen

heeft gecocht jegens **Jan Maerten ende jegens Mayken** zyne huusvrauwe
een driehouccken gelegen op dyperstraete dezer steede commende van vooren ter voonoumde straete

van noorden de Bruggestraete

van osten den mersch van Boudewyn Bueten

de zelve erfve by de voornomde weduwe alsnu betimmert ghenaempt **de Treurniet** ende dit omme ij schele te godspenninck

xij pond parisis te lyfcoop

ende van principale somme verthien ponden grooten Vlaems

te betaelen den helft ter erfvachtiheyt

ende dander helft bynnen een jaer daer naer boven een stick van achten tvercoopers
husvrauwe

belast met een ceys van ix pond parisis tsjaers

de huere te betaelen naer raete van tyde -

blivende de erfve verbonden inde handen vande vercoopere tot de volle betalinge
ghehalmt over erfve - dach date als vooren.

4 augustus 1625 - Pirontgen koop huis op de Yperdam & Sint Jans Kruis - 4 ougst 1625 – Halmen

Pirontgen de weduwe van Jan Hauwen heeft gecocht

jegens Mathys van Cassele een huus ende erfve daer mede gaende - groot xxxij roeden
daer **Clays Stekelorum** ghewoont heeft -

makende de houck van **straetgen lopende vande Yperdam naer Sint Jans cruce** ende zuuden **Francois Folcke** belast in couterente als van ouden tyden - vorts

11 augustus 1625 – Verkoop erf op de Yperdam - Halmen

Dage den xj oust 1625 present de burghmeester Rouvroy ende schepenen

Joris van thune heeft gecocht jegens **Jaspar Verschoote** ende jegens **Mayken** zyne huusvrauwe een huus ende erve staende op den Yperdam couteren daer **Joos van Caysele** jeghenwoordich woont, streckende achter waerts tot de erfve van **Boudewyn Bueten** belast in heerlicke renten als van ouden tyde oock met een rente van xxiiij pond tsjaers - den peninck xvj – ten proffitte van **Caerle van Reninghe** - vorts zuuver goet – de achterstellen van renten te zuuveren byden vercoopers tot baemesse 1625 welck huus ende erfve es vercocht omme xx schele te godspenninck xij pond parisis te lyfcoope ende van principalen coop de somme van tachtentich ponden grooten vlaems – afslach tcapitale vande vernoemde rente van xxiiij tsjaers te betalen met acht ponden grooten gereet met de halm ende voorts thien ponden groote vlaems tsjaers tot de vulle betalinghe jste vallende naer date dezer vorts moet hy vercooper leveren anden coopere alzulcke erfve als Jan Jacopszoone doude van westen de voorseide erfve afgecomen heeft ende by hem betimmert ofte by faute - hy vercooper niet en conde leveren zal hy cooper mincken drie ponden grooten vlaems op tlaetste payment – de coopere heeft oock tzyne proffitte een steenen muer ofte ghevele staende van oosten den huuse dar de wedewe Joos de voldere nu woont 0 Hant daer anne te salene by den coopere ten baemesse eerstcommende 1625

28 augustus 1625 – Jan van Houcke tegen Robert van Bethalem – Herberg Roshoofd van Pieter Vandamme – Processen SAP 122
--

28 augustus 1625 Poincten interrogative omme Jan van Houcke heescher jeghens ende ten laste van Robert van Bethalem verweerder diendende voor mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe.

1

Inden eersten dheescher gheadmitteert zynde ter preuve van zyne gheposeerde faicten vezouckt preallabelick ende al eer voort te varen met zyne preuve dat den verweerder op eedt de calumnia zal responeren opde naervolghende poincten zonder prejudicie van zijne preuve voorseit.

ij

Te weten oft niet warachtich en es dat hy verweerder opde ix january int jaer jeghenwoordich 1625 ghedroncken heeft ten huuze ende herberghe van Pieter van Damme filius Pieters.

iiij

Of hy ten zelven tyde niet en passeerde door de keucken vande huuze alwaer dezen heescher was ende naerdien den verweerder van achter quam

of hy niet en es gheropen om eene teughe te dryncken by Jacques Pletsy die aldaer oock inde keucken was.

iiij

Of hy verweerer in sprake zijnde jeghens den voornoemde Pletsy van tprocesdat hy ghehadt hadde onder 'tZwylandt jeghens Renaet de Meur, twelcke hy verweerder verlooren hadde - twelck verlies hy zeyde by ghecommen te zyne deur dezen heescher, dheecher zyne hand legghende op een hond die daer stond, vrechde hem wat hy zyn hand te legghen hadde op dien hondt ende of hy niet dien niet een snyder en trock ende dheescher bvraaghende ooft op hem was dat hy hadde, hem heescher stack met den zelve snyder int hanghen van zyn buuck

v

Of niet warachtich en es dat diversche persoonen te naganghe commende ende vraghende of dheescher ghequetst was, hem verweerder afghetrocken hebben ende gheleet op de vaute.

vj

Oft hy verweerder alsdanne niet en zeyde - hoorende den heescher andwoordend dat hy ghequetst was - haelt daer een panne omt tbloet te vanghen.

vij

Of hy verweerder naerhand niet en es andermael beneden ghecommen - hebbende een bloot mes in zijn handen, zegghende comt ghy buggher - heb dys niet ghecommen ick zals u noch meer gheven.

viiij

Of niet warchtich en es dat hy verweerder noch als op de vaulte ghegaen es ende verstande by de gonne daer ontrent zynde, dat den amman quam dat hy deur de veynster ghecropen es, latende zyn mantel binnen, roupende jghens die van binnen, gheef my mynen mantel, twelck hem ghedaen was nde den mantel ghegheven by Jan van Goorsteene filius Jans die oock aldaer present was.

ix

Of oock niet warachtich en es dat hy verweerder ghegaen es naerdien van achter int hof van Jans de Meersseman ende van dar int huus ende sprekdne de huusvrauwe vande voornoemde Meersseman - vraechde om ywers aldar int huus te zyne ende hem te verberghen - twelck de zelve vrouwe niet begheerde, zeyde gaet ywers wech oft derghelycke.

x

Waer toe ghecommen zynde zuster Margirete de Febere, religieuze int gasthuus - hy verweerder van ghelycken haer badt omme int gasthuus van achter te gaene ende aldaer oock verborghen te zyne - twelck de voornoemde religieuze hem van ghelycken weygherde.

xj

Of nit warachtich en is dt hy verweerder naedien van achter ghegaen es tot den hove van Jacques Heughelynck alwaer hy oock verzocht verorghen te zyne ende ende daer toe ghecommen zynde den voornoemde vand Goorsteene, zeyde den voroseide Goerstene dat hy wel ghemoedt meot zyn dat hy met hem gaen zoude naer den zwynlande, dat de quetsuere niet met alle en was ende dat hys zoo veel zoude hebben om een vyf grootenaere ende zyn zoo tzamen ghegaen mt intentie van naer den zwynlande te gaene ende commende onderwegh zyn ghemeot by den amman ende de dienaers de welcke hem hebben ghevanghen ghenomen.

xij

Of nit warachtich en es dat hy verweerder in vanghenesse zynde ontboden heeft dheer jan Rouvroy hem lastende dat hy sheeschers huuze zoude doen zyn al dter behouft.

xiiij

Ende omme de zelve Roubroy zyne handtvulinghe te gheven of hy hem niet en heeft verzoch eene rente van veetichn ponden parisis ofte daerontrent sjaers op het goet van Simpohroian de Mol, ende hem de zelve ghetransporteert.

xiiiij

Of oock niet warachtich en es dat hy verweerder vercocht heeft ten zelven effecten an Jaques Floor filius Jacques een vierendeel lands ligghende by Sint Bertens vyvere ghemeen met Christiaen Bailliu.

xv

Of hy gheen last ghedaen en heeft de chirurgien te cureren de zelve wonde ende heirende debvorieren dar toe te doene.

xvj

Of hy de zelve chirurgien niet en heeft beaelt emmers last gheheven te betaelen met zyn ghelde.

xvij

Of hy niet en heeft gherekend met den voornoemde Roubroy ende aldaer ghelaten valideren groote notable somme wel van tachtentich ponden grooten behoudens juste calculatie emmers dar otnent by den zelve Roubroy in zyne rekenynghe ghebrocht van al at hy verschoten hadde ter oorzaeke ande voornoemde cure ende ander zaken ten huuze vande heescher ghedaen ende de zelve al te nar ghelaeten valideren zonder jeghens den inckel woort te zegghen.

xviiiij

Of oock niet en es warachtich dat den voornoemde Rouvroy met ende neffens ander van zyne verweerders vrienden gheacoordeert zyn jghens den bailliu, amman ende kerckmeesters nopende de boete ter ooraeke vande queuere by hem verweerder gheincureert ende oock int voornoemde somme begrepen met dander poincten in rekenynghe zonder tghezechghepass... dat hy verweerder in vanghenesse langhen tyt gheweest hebben ande chirurgien dickils verzoch heeft te hebben heurlieden attestatie dat de wonde niet doodelick en was emmers dat tperickel vande doot ut was, twelcke den zelve chirurgien hem een langhen tyt gheweyghert ende ontzeyt hebben, tot dat zy ten alderlaetsten zaghen ende merckelick gheware wierden dat hy preycke van doot ut was ende dat den heescher hem beter ghevolede ende de wonde schoone stondt.

xx

Welcke attestatie hy verweerder verdregghen hebbende of niet warachtich en es dat hy an de heescher heeft ghedaen verzouck, slakynghe van zyn persoon vut vanghenesse met belofte by den voornoemde Roubroy hem heescher van sverweerder weghe ghedaen dat hy van alles zoude gheatesteert wezen tzelve met grotoe smeekynghe ende schoone woorden verzouckende ende of hy niet wel en weet dat den heescher daertoe condesciendeede namelick dat hy zoude gheslaeckt zyn ut de doncker pit Omme op alle welcke pincten ende artickelen sverweerders andwoore op eedt de calumnia by dheescher ghezyn, aldaénne op de gonne die hy zal verstaen te ontkennen, voorts te gaene met zyne peruve midswelcken den heescher tuucht ten zelven effecte ende vorots als tanderen tyden.

Meester Philip Winnebroot, chirurgien - 33 jaren
 Ulryck Nicolais, ampman - lvij jaren
 Jan Rouvroy filius Guillaume, hudevetter woenden binnen deser stede - oudt 33 jaeren
 Mayken de huusvrauwe van Pieter van Damme, weerdinne wonende **int Roshooft** - oudt 26
 jaren - wonende alsdan in de Gasthuusstraete
 Jacques Heughelinck, schrynwercker ende timmerman van zynen style - 39 jaren ofte
 daerontrent
 Jan vande Goosteene - jonckman te huwen - oudt 30 jaeren
 Jacques Plessy, baeydrapier van zynen style, oudt lj jaeren ofte daerontrent

30 augustus 1625 – Hop uitvoer ordonnancie -

HET IV. CAPPITTEL.

Vande Hoppe. den 30. Augusti 1625.

BY DEN CONINCK.

O NSEN lieven ende ghetrouwen
 die Cancelier ende luyden van
 onsen Raede in Brabandt, saluyt
 ende dilectie. Alsoo wy onderricht zijn
 dat een vande Principaelste neeringhen
 ende traffycke binnen onse Landen van
 Herwaerts-over, is het planten, winnen
 ende verhandelen van Hoppe, waermede
 byde inghesetenen der selver in andere
 vremde Landen ende Coninckrijcken
 grooten handel ende Coopmanschappen
 ghedreven zijn gheweest, onsen grooten
 proffyte ende van onse ondersaeten, door
 dat de selve Hoppe van dese Landen, ver-
 re de beste gherekent wordt, buyten die
 van andere Landen, behalvens dat r'fee-
 dert eenighe jaeren herwaerts, die selve
 soo byden Lantsman, als eenighe Coop-
 luyden is vervalscht ende ghecorrom-
 peert gheweest, door dien dat sy-lieden
 drooghen vande blaederen vande selve
 Hoppe ende andere ghewassen, omme de
 selve te swaeren in't ghewichte (daerme-
 de die vercocht wort) soo dat onlanckx
 gheleden de selve in eenighe Landen, ende
 naementlijck in Enghelandt, gheheel ver-
 worpen, iae voor valsche goet verbrandt is
 gheweest, zijnde uyt andere Landen die
 noyt aldaer ghetraficqueert en hebben,
 als Oost-landt, Brunswyck ende tot Sile-
 sien toe, uyt oorsaecke vande voorschre-
 ven valscheyt, de voorschreven Hoppe al-
 daer ghesocht ende in groote quantiteyt
 ghebrocht gheweest, ende noch meer
 ghebrocht sal worden, tot grooten achter-
 deele van onse voorschreven Landen,
 ten sy daerinne by ons werde voorsien,
 DAEROMME SOO IST, Dat wy wil-
 lende de voorschreven ver-valschinghe

beletten, hebben by aduyse van die van onsen Raeden van Staete ende Secrete, Ende ter deliberatie van onse seer lieve ende goede Moye Vrouwe *Isabella Clara Eugenia Infante van Spaignen &c.* Verboden ende gheinterdiceert, verbieden ende interdiceren by desen, dat niemant hem en vervoordere te plucken, oft te drooghen eenighe Cruys-blaederen van onder, noch van boven **de** Rancken; oft eenich Poeder, noch **de** selve te menghelen mette **Hoppe**, onder wat pretext dat het zy, laftende ende bevelende **alle** Officiereu vande plaetsen onser Lande ende Hertochdomme van Brabant ende van Over-mase, daer **de** selve **Hoppe** is wassende ende gheplandt wordt, in't plucken ende drooghen der seluer, daer op goede toeficht te nemen, midtsgaders dat ter plaetsen daermen die ghewoonlijck is te vercoopen by Cuerheers ende Wardeerders **de** voorschreven minghelinghe ende valscheyt voortaan worde ondersocht, alles op pene van by **de** overtredders ende misbruyckers van t'ghene voorschreven is te vallen in **de** boete van twelff ponden van viertich grooten onser vlaemischer munte t'pondt, voor elcke overtredinghe, boven **de** verbeurte vande voorschreven **Hoppe**, te applicueren voor een derdedeel t'onfen proffyte, een ander tot proffyte vanden aenbringher, ende het resterende derdedeel ten proffyte vanden Officier die het exploict ghedaen sal hebben, voorts soo ordineren wy, dat **de** ghene die eenighe hoopen poyer, oft blaederen, t'sy oudt, ofte nieuwe **sullen** hebben, by hen,

eenighe hoopen poyer, oft blaederen, t'sy oudt, ofte nieuwe **sullen** hebben, by hen, oft op hunne folders, t'selve ghehouden **sullen** wesen te weeren, binnen twee, oft drye daghen **naer** date vande publicaite van dese onse teghenwoordighe, op pene van vierentwintich ponden der voorschreven munte, te verdeelen als boven, **ende** dat, t'selve valsche goet op **de** Merckten publicquelijck sal verbrant worden. Ende op dat niemant van t'ghene voorschreven is onwetenschap en pretendere. Ontbieden ende bevelen wy u, dat ghy terstont ende sonder vertreck dese teghenwoordighe doet kundighen **ende** publiceren, alomme binnen **de** Steden ende plaetsen van onsen voorschreven Lande ende Hertochdomme van Brabant, **ende** van Over-mase, daermen ghewoonlijck is uytroepinghen ende publicatien te doene. Ende totte onderhoudenisse ende observa-

tie van dien, procedeert **ende** doet procederen teghens de overtredders ende onghehoorsaeme by executie vande penen hier boven verhaelt. Sonder eenighe gunste, dissimulatie, oft verdrach, des te doene met diesser aencleefte, gheven wy u volcommen macht, autoriteyt ende sunderling bevel. Ontbieden ende bevelen allen ende eenen ieghelijcken dat sy u t'selfde doende ernstelijck verstaen ende obedieren, Want ons alsoo ghelieft. Ghegheven in onse Stadt van Bruessele onder onsen Contrefeghel, hier op ghedruckt in Placcaete den dertichsten Augusti, in't laet ons Heeren Duyfent, sesse hondert, **ende** eenentwintich, Ende van onsen Rijcke het eerste. *Ma. Vr.*

By den Coninck in sijnen Raede.

Verreycken.

25 september 1625 – Ghilein Vandewalle neemt een rente op - Renten

Compareerden in persooene **Ghilein Vandewalle en Perone** zijn huusvrouwue,
verkennende ende belydende, wel ende deuchdelick vercocht, opghedreghen, ghecedeert ende
ghetransporteert thebben,
zoo zij doen by dezen
ten proffyte, oorboire ende behovue van **Leon Deconynck** ende **Jacques Proventier**
ten desen present ende accepterende een huus ende de groene catheylen staende op d'ervve
daer de voorseyde vercoopers woonachtich zijn,
met alle meubelen, bayven, juweelen, bayen, wulle, ghelt, coffers, laen, schapraei, hommele,
bier, boter ende voortsalle ghone den huuse angaet ende ten zelve huuse zijn de vercoopers
toebheorten niet ghezondert nochte ghereserveert dan alleenelick de cleederen die men ten
halze ende lyfve van vercoopers ende haer kynderen,
noch de heuere van twee ghemetten hommelfhof toehoorende Christiaen Moenaert
Item thuus, scheure ende alle ander groene ende drooghe catheilen staende upt hofstedeken
ghebruuct by Pauwels Berquin,
Item alle ander groene ende droghe catheilen hommelpersen, vervlais van talle van elste ende
voorts eyghendomme ende proprieteyt toehoort met alle hemlieden inschieden renten van
baete met de vercooper van dien, processen niet ghezondert noch ghereserveert dan de bloote
landen danof den vercooper de coopers pertinent bewijs ende contentement doen zal daer
mede hij hemlieden houden tee vreden,
Behoudelick de vercoopers eedt te doen, by de voornoemde coopers versocht zijnde,
eynde alle vutschulden renten van schade endee ander commeren ende last van vercoopers al
ten laste vande voornoemde coopers, alles volghens den vutwysen van contracte dies breeder
ghebracht alhier ter greffie up en
Ende dat al voor de somme van negenhondert ponden grooten vlaemsch ; die de
voorschreven coopers zullen betaelen ofte bezetten rentewijs ten advenante van pennynck
xvide bedraeghende lvj pond v schele grooten by jaere looy ende cours hebbende de zelve
rente heden date deser te lossen by de voornoemde coopers tallen tyde alst hemlieden goet
dyncken zal medgaders oplegghe ende t'captiael van dien in goeden ende ghepermiteerden
ghelde, twelcke rente de voorseyde coopers beloven te bezetten ende hypothequeren op
grondt van ervve ten contentemente van de vercoopers tallen tyde verzocht zijnde voor al
welcke hemlieden boorghe ende principael gestelt ende gheconsittueert hebben, zoo zij doen
by desen elck voor elcken cooper dheer jacques Schevele ende Robert Proventier met belofte
van indhimiterst naer stile,
Weerinne zij met haerlieden eyghen wille nede constente respectivelick ghecompareert zijn
Actum present Robert duflocq ende Clays Beke, schepenen
Den xxvste september 1625

18 oktober 1625 - De vernieuwing van het magistraat - SAP 435 - Folio 86 verso

De wet deser stede vernieuwt den xvij ste octobris 1625

Burghmeester vande commune - Pieter vanden Peereboome

Burgmeester vande wet - Guillaume Fllor

schepenen:

Andries Rebault - Jacques Wyts - Nicolais Deroode - Guillaume Pierens - Nicolais Tlam -

Robert Duflocaq - Jan Jacobsone - Clays Devos -

Frans Wydoot

Tresorier - Jacques Baert

Tnaervolghende stedegheweire is ghelicht byde naervolghende personen

Andries Delmier - een musquet

Clays Boonstraen - een musquet

Jan Vanhoucke - musquet, fourguette ende bendeliere

Antheunis Winnebroodt drie roers ende een musquet

Pieter Fobert - musquet gherestitueert den 8 juny 1632

Frans Bollaert - roer restitué den ij juny 1632

Raden ghecooren upden xxste octobris 1625 by burghmeesters ende schepenen

Jacques Baert, tresorier - Guillaume Rouvroy - meester Jan Vanderfoosse - Loys

Vandegoesteene - François Folcke - Jacques Floor - Jacques

Schevele - Jan Denys - Ghelein Diedeman - Jan Folcke - Franchois Pierens

Notable deser stede ghecooren by burghmeesters ende schepenen ten voornoemde daghe

Pieter vande Peerboome, burghmeester vande commune - Clays Vander Doene - Jan

Makeblyde - Jan Bollaert - Franchois Keerne - Maillaert vande Goesteene -

Boudewyn Beuten - Jan Wyts - Kaerle van Renynghe - Jan Rouvroy - Pieter Diedman - Clays

Merlevede - Jacques Proventier - Jan Mannen - Ghelein Vermaerle -

Jacques van Renynghe - Augustyn van Damme - Jacques Folcke - Jacques de Beuf filius

Gillis - Jacques verslype - Jan Baert - Christiaen Beuten -

Jacques Wanten - Cornelis Lauwyck, refectiemeester - Robert du Dlocq - meester Jan van

Joosse

21 oktober 1625 – Oliemolen gebouwd op grond van de prelaat – Renten
--

Ce jourd'huy xxi d'octobre 1625

Jacques et Robert Proventier, demeurans en ceste ville de Poperingues

Ont prins et promi de tenir au tiltre de ferme et louage

de monseigneur le seigneur prelat de Sint Bertin

le nombre de quatre lynnes vingt et un verges de terre labeur

peantes en ladicte ville de Poperingues **au cornet de Schoudemonthouck**

en deux parthies,

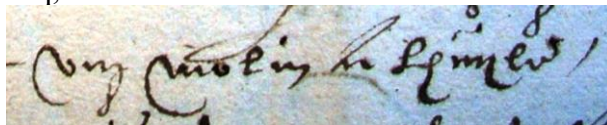
l'une contenant de une mesure sept verges y tient presentement Jan Huyghe,

L'autre frois quartiers xxxix verges

pour par eulx en jouyr le terme et space **de dixhuit ans**

continuelement et ensuivans l'un l'autre

qui commenceront en l'an xvi c trente cinq,

a charge d'y pouvoir par eulx bastir un molin
au l'huyle

Moyenant quoy ilz ont promis et promectent

par audict sieur prelat

ses rechoyneur ou commis

la somme de vingt cinq livres parisis

le tout au jour de saint Remy, d'une an 1635,

et aussy continuer d'an en an et de terme en terme ce bail durant

ayant esté conditionne avecq ledict monseigneur prelat

peran libre apres l'expiration de ce present bail

prendre ledict molin a ledict preneurs ont commenché a bastir sur ledicts terres
par prise
que son seran lors par gens en ce cognoissans si avant qu'il desire le reprendre
ledict au tous ce y dict est payer, furnir et accompli
ont lesdicts preneurs obligé et obligent leurs biens
terres et heritages renonchans au toutes choses contraires au ces presente
Faict et passé present Gille de Roode et Nicolais Babelaere eschevins

1 november 1625 – Verpachting accijnzen der stede – 't Reepken en de Coppernolle –
Subalterne wetten

Verpachtinghe ghedaen by burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe van de
accijsen ordinaiere ende extraordinaire der selver stede by octroye competerende op de wynen
ende bieren, groote ende cleene, inneghedaen ende ghevent in de herberghen, tappers ende
tappeghe huusen synde binnen ende buuten tport, pmetsgaders de gonne ghesleten op de
bruyloften ende scherfeesten tzy dat men daer ghifte ontfanct ofte niet
Oock mede by princelicke camers van rethorique ende alle andere collegien, ghereserveert 't
collegie van de weth, **d'herberghen ten Reepken ende Coppenolle** daer Jan de Meester
woont metsgaders dies Ghelein vande Clyte
Dat moghen ghestaen met te betaelen iij pond parisis op elcke tonne groot bier die hy venten
zal ende dat voor een tydt ende termyn van zes maenden ingaende den eersten november 1625
ende expirerene den lesten april 1626 daer naestcommende op de ordonnantie van de
burghmeesters ende schepenen der voorseyde stede verpacht zynde

1 november 1625 – De pacht van de stederechten - SAP 435 - folio 88 – Subalterne wetten

Den pacht vande wynen is hoochst inghestelt by Gillis de Roode d'oude - iiijc iij pond parisis
Verhoocht by Baptsiste vande Kynderen met eenen pennynck ende up hem ghebleven voor de
somme van - iijc vij pond parisis
Den pcht vande bieren is hoochste inghestelt by Gillkis de Roode up ijm iiijc iij pond
ende up hem ghebleven voor de stede upde voorseyde somme.
daernaer overghelaeten an Andries Schoonaert ende Pieter Fobert up de bortocht van elck
voor ander ende een voor al in solidum -
zonder divisie ofte excussie met enunchiatie van tbeneficie v&an diere voor boven den
ercoop zuuver de somme van ijm iijc pond parisis

verpachtinghe van diversche stederechten voor den tydt van eenen jaere innegende 1
november 1625 ende expirerende lesten october 1626 naestcommende -
ghedaen ten voorseyde daghe

Den pacht vande calcyede is hoocht inghestelt ende ghebleven op Jan Bodevoet de jonghe
voor lxxvij pond parisis
Den pacht vande ghebranden wyn ende lizerbit is naer diversche verhooghen ghebleven up
Piteer Fobert up jc xij pnd parisis

Den pacht van den azyn up Jan Jacobs doude voor xxxv pond parisis
Den pacht van de assisse van tseysere, meyken ende clarette niet verpacht - memorie
aldus ghedaen ende gepacht in schepencamere d-upden xxv octobris 1625

5 november 1625 - De brouwersgulden voor Poperinghe en Steenvoorde verpacht – Renten

Compareerde in persooene **Jan Delanghe filius Jacques**
 Te kennen ghevende hoe dat hij ommegheslegghen ende ghepacht heeft
 jeghens Pieter Monhuet, Jan Cereze, Benedictus Ziaens ende Antheunis Persyn
 voor den tydt van eene jaere innegaende den eersten novembre 1625
 ende te verschijnen den laetsten octobre 1626
 den pacht van **de brauwers gulden**
 ende int quartier van **Poperinghe ende Steenvoorde** op ende voor de somme van derthien
 duizent guldenen boven xx pond grooten saemen wynpenning
 Alles op conditie ende zoo den zelven pacht ten voorleden jaere ghecollecteert is gheweest
 int voorseyde quartier by **Clays Devos de jonghe ende Jan Dezoete**
 In ghevolghe vande lyste byde heeren ghestelt
 eindelinck heden slandts van Vlaenderen daerop ghemaect ende vutghegheven
 Die den voorseyde Delanghe, pachter,
 zal vermoghen te doen onderhouden in zyn voorschreven quartier
 tot laste van de brauwers ende ander particulieren de voorseyde guldens subject ende
 schuldich zijn
 al volghende zynen pachtbrief ende conditien daerinne begrepen,
 dies breeder ghewaghen
 ghepasseert voor **Jan Bowyn**, notaris ende ghetuyghen daerover gheroupen,
 ghedateert van de iijde november laetsleeden
 ten desen ghegheven ende ghewesen
 daerinne hij ghelast is te stellen goeden ende souffisanten zekere voor de betaelynghe van de
 voorseyde somme van 1300 gulden op de paymenten by den voorseyde pachtbrief
 ghestipuleert
 omme ten welcker te veldoene den voorseyde comparant te veldoene de voorseyde
 comparant ten desen mede heeft doen compareren **Pieter Diedeman ende Jacques de**
Landsheere, beede opgezetene keurbroeders dezer stede,
 de welcke kennen ghestelt ende gheconstitueert te hebben,
 zoo sij doen bij desen, boorghe ende principael,
 elck voor andere ende een voor al, in solidum
 ende zonder divisie ofte excussie,
 met renunchiatie van d'beneficie van dien,
 voor de betaelinghe van de voorseyde somme ende elck payement van diere bijzonder
 met belofte bij der voorseyde Langhe ghedaen
 van zijne voorseyde borghers danof te garranderen ende indemneren costeloos ende
 schaedloos jeghens elcken daert noot behooren zal
 Welcke boorghe wij schepenen onderghenomt
 attesteren ende certificeren te zyne solvent ende ghenouchsamelick jeghens het betaelen van
 de somme voorschreven
 actum present Wyts ende Jacobssoone, schepenen
 den vde november 1625

21 november 1625 – Boekweit gekocht – Renten
--

Mathijs Quaghebeur cedeert ende transporteert ten proffyte, orboire ende behouwe van
Gillis Dezaegher ten desen present ende accepterende eene obligatie, inhoud ende schult van
 x pond parisis byspreken ten laste van **Willem Desneper de jonghe ende Christiaen**
Moeiaert, procederende van coope ende leverynghe van bockwiet ende andersins,

volgens de inhouden van de obligatie in date xi november 1624 dies breeder ghewaechten ten desen ghezien ende ghelesen, makende etc. Actum present Roode ende Babelaere, schepenen Den xxi november 1625

24 november 1625– De Croone – Kroon - Halmen

Pieter de Worm heeft ghecocht jegens **Gillis Verburen** een lyne ende thien roeden lant wesende **hommelhoff** ligghende up den couter streckende vande coutersteenwech achterwert tot inde viverbeke – van westen jegens erfve genaempt de Croone – van oosten tlant van **Andries de Muelenaere** causa uxoris ende es vercocht omme te godspenninck iiij schele - te lyfcoope vj pond ende van principaelen somme lvij ponden grooten vlaems belast de zelve partie met ix ponden x schele paris

ten proffytte van **Boudewyn Bueten** danoff tcapitael den coopere valideren zal in betaelinghe zynde de heerlicke rente ten laste vande copere nemaer moet den vercooper betaelen dachterstellingen vande vernomde renten tot dezer date - blivende voorts ten laste van de coopere de lopende jaerschaere vande huere die **Christiaen Merlinck** heeft ghedurende noch van bamesse erstcommende in twee jaeren immers volghende de pachtbrieff zynde inde voorschreven coop begrepen de nombre van 700 persen die de voorseide Merlinck ten expireren van zynen pacht schuldich es den coopere over te laeten ofte hem danoff te betaelen int zeggen van lieden hen dies verstaende gehalmpt vorts over erve - dach date als vooren.

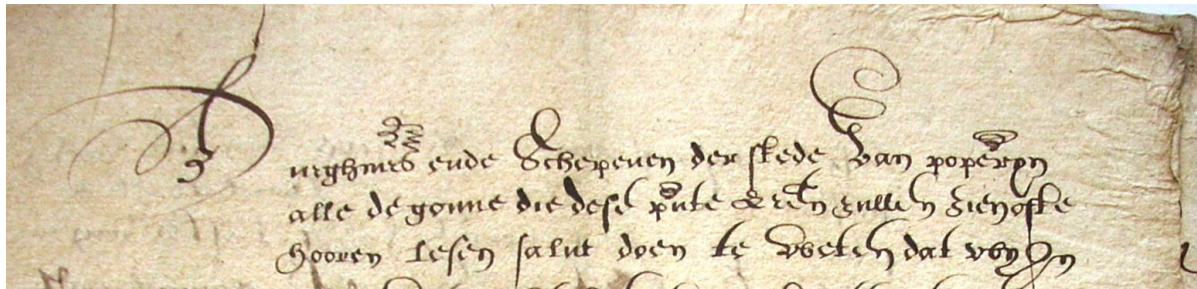
Claes Merlevede heeft gecocht jegens Jan Maerten ende Clays Beke ende jegens hemlieden huusvrouwen

Item jeghens Cristyne Foberts jonghe dochter ongehuwet ende dat met agreatie van Andries Rebaut haeren voocht een erfve liggende op de Papestraete met een scuere daer opstaende ende alle de groene catheelen abouternede van westen **Christaen Clinckemaille**, causa uxoris, de dornen hage lancx daer jegens meede gaende - van zuuden de hontsgracht - van oosten Joos Couvreur, de coopere ende andere van noorden de straete waerinne **Joos Couvrue** hout eenen vrien erfelicken waterghanck van zyne erve tot inde Hontsgracht lants het stal van **Pieter Fobert** - breed vier voeten en half - belast de zelve erve met iiij schel iiij deniers tsjaers den heere dezer stede -

en met het gebruuck van de sceure tot oust erstcommende an Clays Beke - vorts zuver goet ende es gegheven omme te godspenninck xx schele - te lyfcoop xxv pond daermede den cooper met vj pond x schel payement doet vier sticken van achten voor de vercopers ende van

principaelen coop tneghentich ponden grooten vlaems - de voorseide erfve –

1 december 1625 – Raad van Vlaanderen – RAGent

Burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Alle de gonne die dese presente letteren zullen zien ofte hooren lesen, Salut

Doen te weten dat wy in onse stede ghestelt, gheconstitueert en machtich ghemaect hebben, zoo wy doen by desen – onsen presenten gheneraelen bode speciael, **meester Mattheus Winnebroodt**, present postulerende inden Raedt van Vlaenderen – hem ghevende volle macht ende autoriteyt – special, absolut ende irrevocabel omme onder ende vutter naeme van onslieden te gaene ende compareren voor alle heeren jugen ende rechtten in alle hoven, steden ende plaetsen by aldaer alle onse saecken causen ende processen te besorghen ende vervolgghen – zoo heessen als verweerden alderhande schrifturen te dienen preuve zoo chartulaier als testimoniale te doen ende ten dien fyne oorconde te beleeden, sententien interlocutoire ende diffinityfve anhooren dus temologueren endee danof tappeleren tappeel ofte appeleren te verwoeghen ofte danof te renynchieren ende voorts generaelick ende

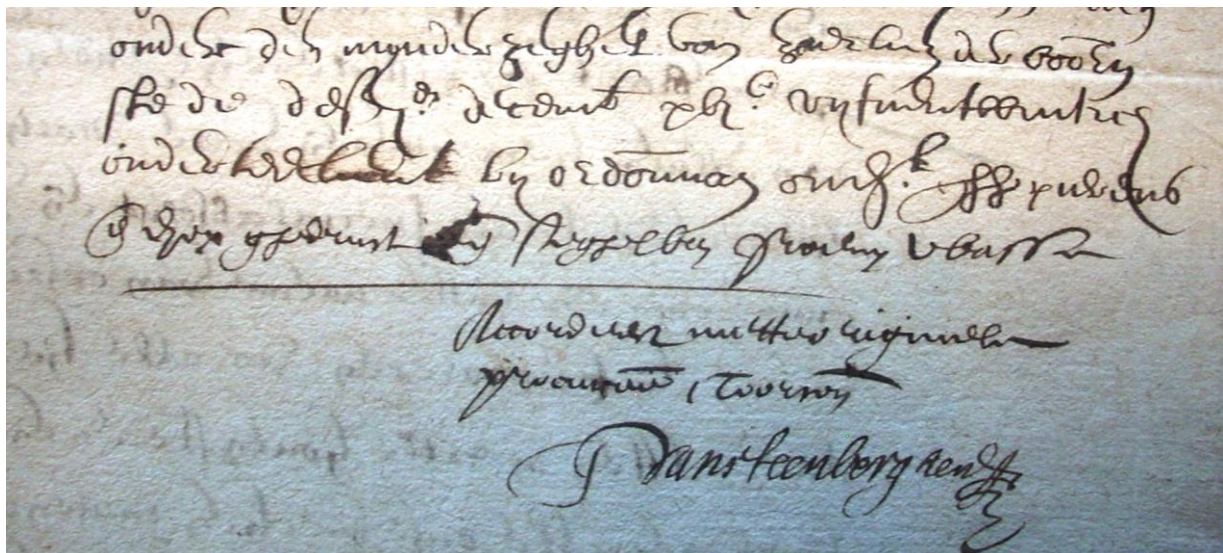
specialick in tgonne voorschreven al te doen dat wy Zelve souden moghen doen present ende voor ooghen zynde

alwaert oock zoo dat de saecke breeder ende speciaelick last waere verheeschende vanwat hier vooren gheseyt is – behoiren op zulck verbant als conforme staet in rechte te houden goedt vaste ende van weerden al byden voorseide Winnebroodt daerinne ghedfaen ende ghebesoitgneert zal weerden ende tghewysde te betaelen – eyst noodt

Ghedaen onder den minderzeghel van zaecken der voronoemde stede desen 1ste december xvjc vyfentwintich – onderteeckent by ordonnancie – onderteeckent Gff - greffier - Pierens ende daerup gherust den seggel van broenen wasse

Accordeert metten originele procuratie

Toorconde J. Van steenberghe

Stadsrekening 1625

Naast de stadsrekening vonden we ook het volgende extract in de processen:

SAP 512 - juli 1625 - vaart

Extrait van rekenynghe der stede van Poperynghe vanden jaere 1625
wesenden als dan tresorier d'heer Guillaume Pierens al waer onder ander staet t'naervolghende
Aen den selven Pierens de fyne als ontfangher van de Commanderye van Caester, over ende ter
cause van een ghemet lants in de vaert by de plancke
brugghe bu de stede van de voornoemde heere gehouden rentewijs ten advenante van iij pond
sjaers van eenen jaere ghevallen te Ste. Jansmisse
1624.

Extraict van de rekenynghe der stede van Poperinghe vanden jaer 1635
Wesende als dan tresorier meester Joos Cheijs de jonghe alwaer onder andere staet
t'naervolghende
de ontfangher van de commanderie van Caester heeft goet over vijf jaeren cours vanden
erfachtighen cheyns van een ghemet landts
gheemployeeert in t'maeken vande schipvaart tot iij pond parisis s'jaers t'laeste verschenen te
St. Jansmisse 1635 - memorie

Extrait uyt de quowier van de commanderie van Caester alwaer staet folio 47 t' volgt
renten tot laste van de stede van Poperynghe
de voornoemde stede van Poperynghe is aen dese commanderie schuldigh eene jaerlicke rente
ter cause van heurlieder
vaart by hun doen maecken door de landen vande voorseyde commanderie by de plancken
brugghe, de somme van drie ponden parisis s'jaers
alhier de selve volghen den voorgaenden terrier folio 124 - iij pond parisis
comt alhier over neghen en twintigh jaeren de somme van seven en tachtentich ponden parisis
dus hier iiij xx vij